

5 FUNCTIETOEKENNING

5.1 AANDUIDING OP KAART VAN DE OVERSTROMINGSGEBIEDEN, OEVERZONES, KWETSBARE ZONES EN SPECIALE BESCHERMINGSZONES

a. De overstromingsgebieden binnen het bekken van de Gentse Kanalen

Er worden geen overstromingsgebieden aangeduid in het eerste bekkenbeheerplan van de Gentse Kanalen.

b. De oeverzones binnen het bekken van de Gentse Kanalen, voor zover deze het belang van het deelbekken overschrijden

Er worden geen oeverzones aangeduid in het eerste bekkenbeheerplan van de Gentse Kanalen.

c. de in artikel 71 van het decreet IWB bedoelde beschermde gebieden binnen het desbetreffende bekken

1. *Oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen binnen elk stroomgebieddistrict die dagelijks gemiddeld meer dan 10 m³ per dag leveren of meer dan 50 personen bedienen, aangewezen voor de onttrekking van water bestemd voor menselijke consumptie en de voor dat toekomstige gebruik bestemde oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met inbegrip van de beschermingszones voor die oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen*

Zie Figuur 14 en Figuur 19

2. *gebieden voor de bescherming van economisch betekenisvolle in het water levende planten- en diersoorten ;*

Er zijn in het bekken van de Gentse Kanalen geen gebieden voor de bescherming van economisch betekenisvolle in het water levende planten- en diersoorten.

3. *oppervlaktewaterlichamen in het bekken van de Gentse Kanalen met als bestemming recreatiewater of zwemwater*

Zie Figuur 55.

4. kwetsbare zones

- de kwetsbare zones in uitvoering van de richtlijn 91/271 van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater

Alle oppervlaktewateren in het bekken van de Gentse Kanalen zijn aangeduid als kwetsbaar gebied.

- de kwetsbare zones in uitvoering van richtlijn 91/676/EEG van 12 december 1991 betreffende de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen

In het kader van Nitraatrichtlijn 91/676/EEG is met de invoering van het mestdecreet van 22 december 2006 het actieprogramma voor de Nitraatrichtlijn op het hele Vlaamse grondgebied van toepassing. Alle Vlaamse wateren liggen dus in kwetsbare zone water.

- de kwetsbare zones ecologische waardevolle agrarische gebieden en de kwetsbare zones natuur, bedoeld in artikel 15bis en 15ter van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

Zie Figuur 56

Aangezien de Vlaamse Regering vooralsnog geen kwetsbare zones ecologische waardevolle agrarische gebieden heeft aangeduid, zijn deze gebieden niet in Figuur 56 vermeld.

5. *de definitief vastgestelde speciale beschermingszones in uitvoering van artikel 36bis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en de waterrijke gebieden van internationale betekenis bedoeld in artikel 2, 21°, van hetzelfde decreet.*

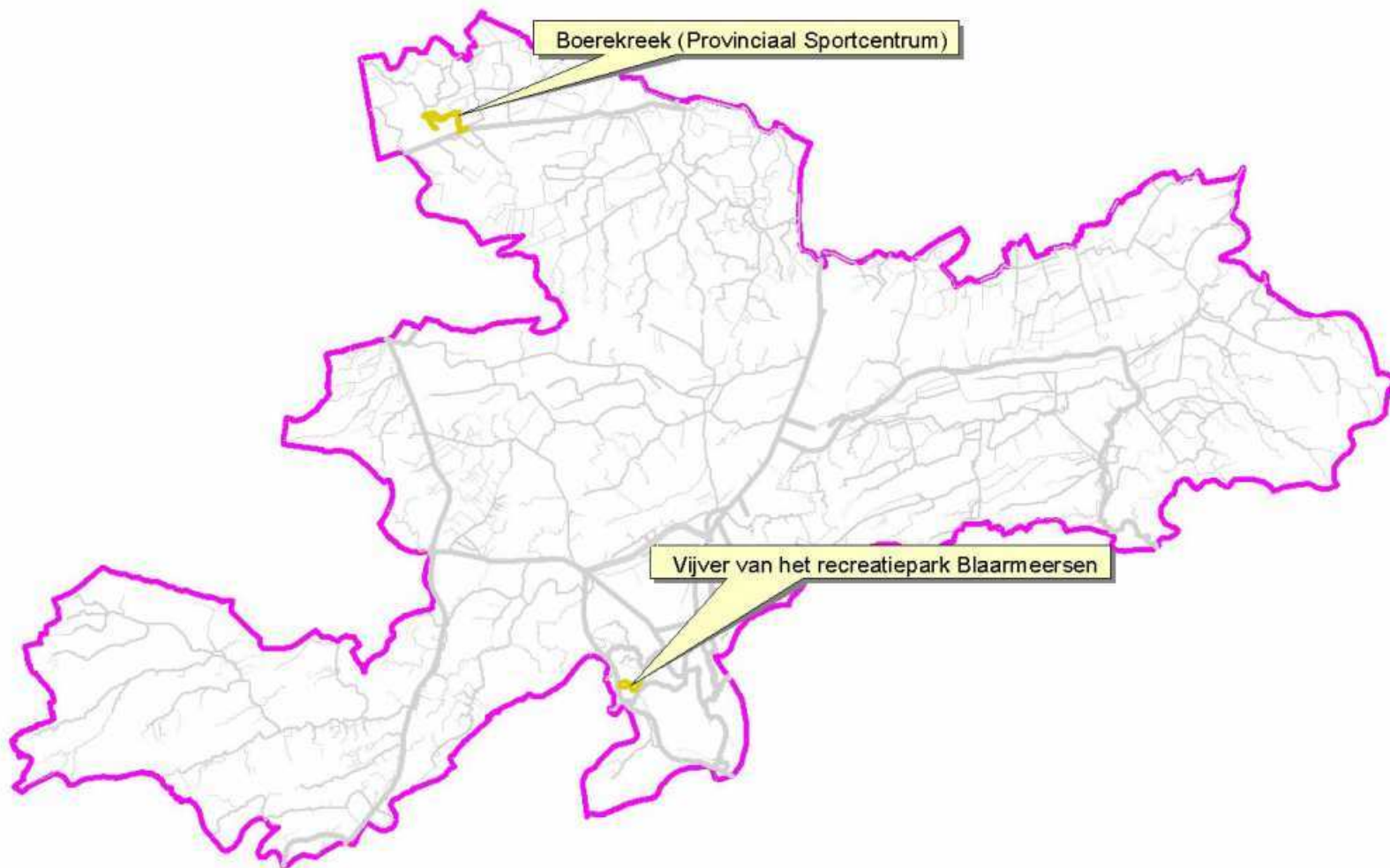
Zie Figuur 57

d. De mijnverzakkingsgebieden binnen het bekken van de Gentse Kanalen

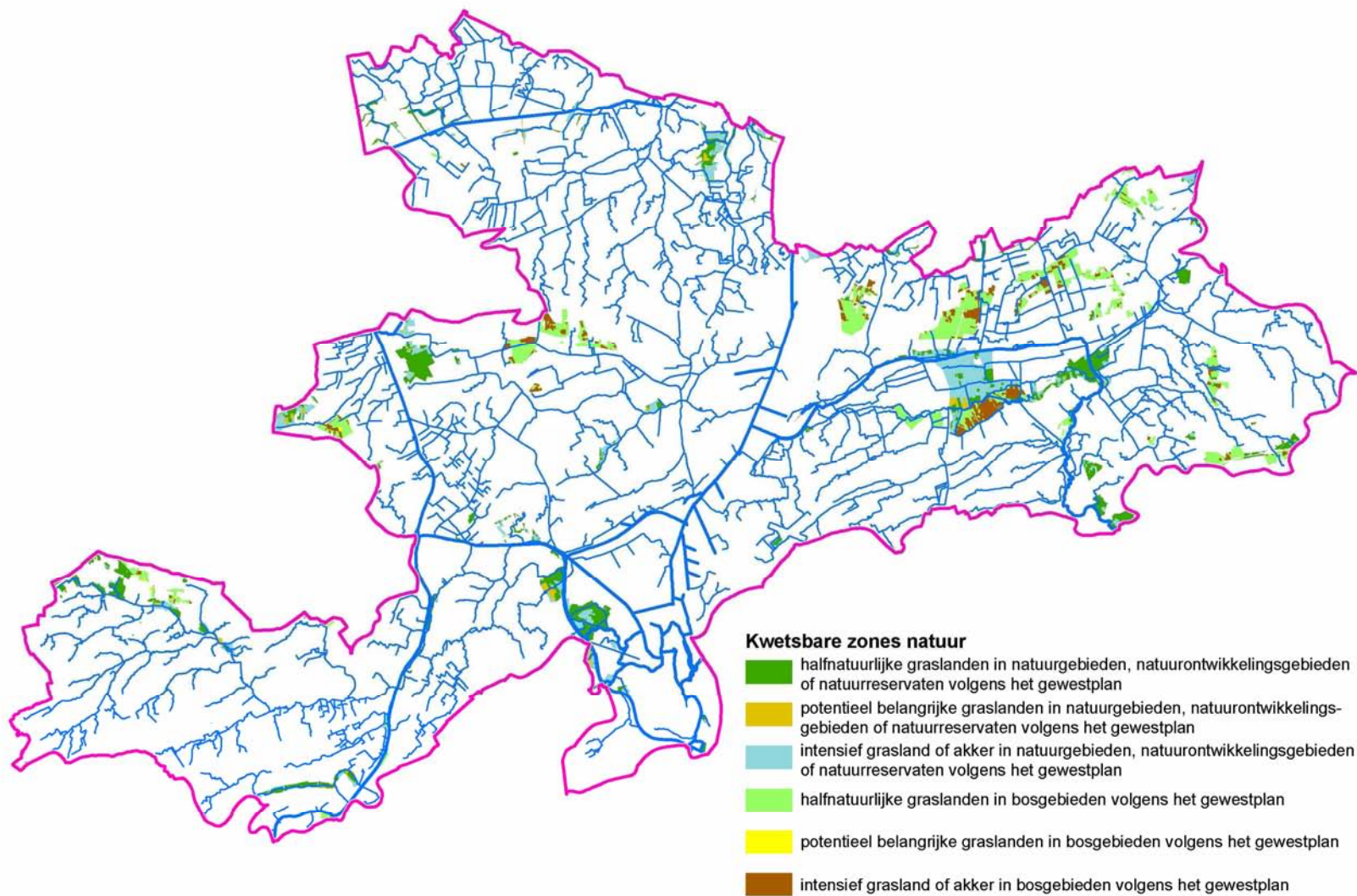
Er zijn geen mijnverzakkingsgebieden binnen het bekken van de Gentse Kanalen

e. De waterzuiveringszones binnen het bekken van de Gentse Kanalen

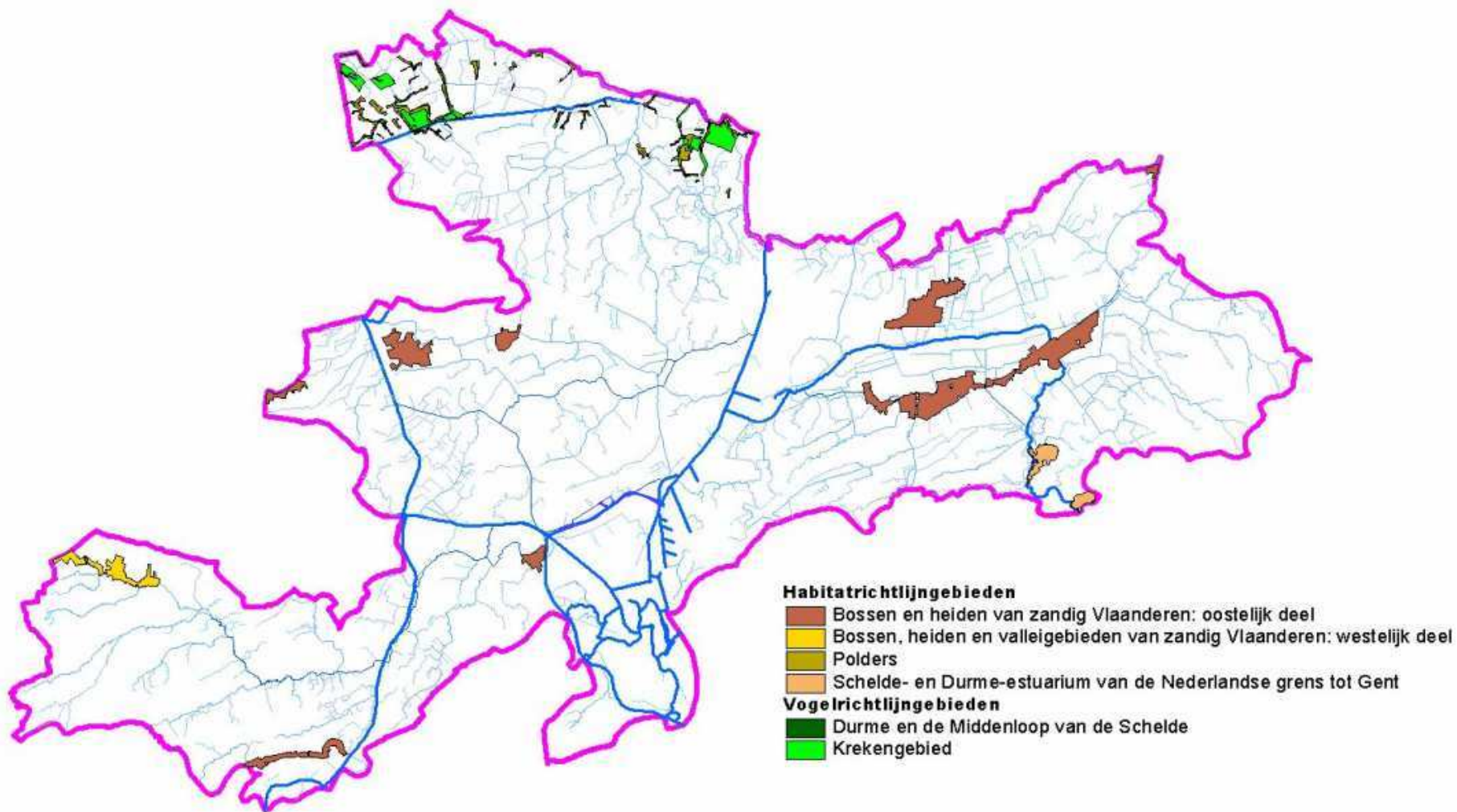
Het Besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van de regels voor de scheiding tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting en de vaststelling van de zoneringsplannen van 10 maart 2006 bepaalt dat het openbaar onderzoek voor de zoneringsplannen op gemeentelijk niveau verloopt. Na de definitieve goedkeuring van de zoneringsplannen kunnen zij opgenomen worden in het (volgende) bekkenbeheerplan.

Figuur 55: Oppervlaktewaterlichamen met als bestemming recreatiewater of zwemwater in het bekken van de Gentse Kanalen.

Figuur 56: De kwetsbare zones ecologische waardevolle agrarische gebieden en de kwetsbare zones natuur, bedoeld in artikel 15bis en 15ter van het decreet van 23 januari 1991 betreffende de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen in het bekken van de Gentse Kanalen.

Figuur 57: Speciale beschermingszones in het bekken van de Gentse Kanalen

5.2 AANDUIDING OP KAART VAN DE FUNCTIES

5.2.1 OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN

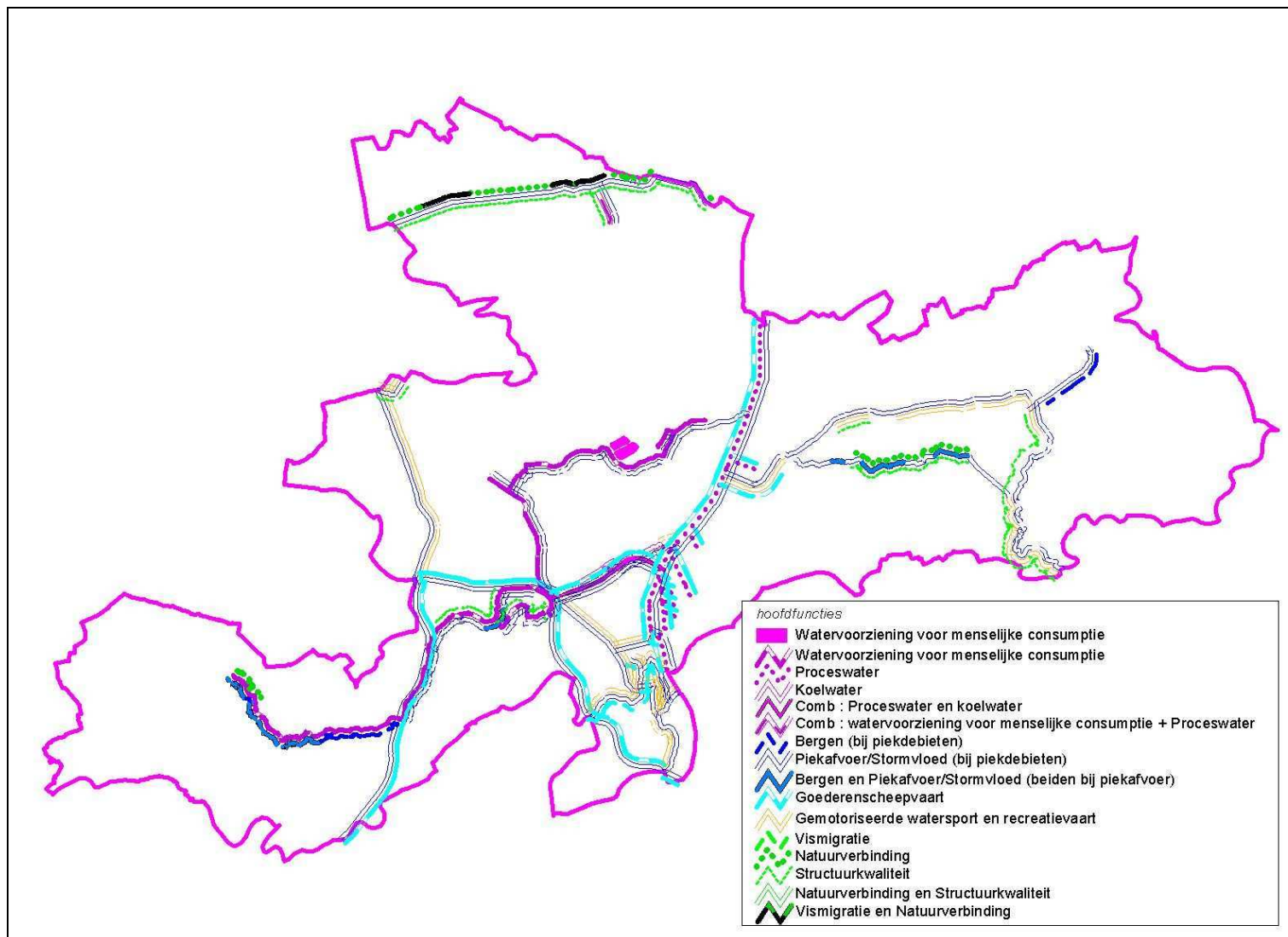
Zie Figuur 58 en Figuur 59.

5.2.2 GRONDWATERLICHAMEN

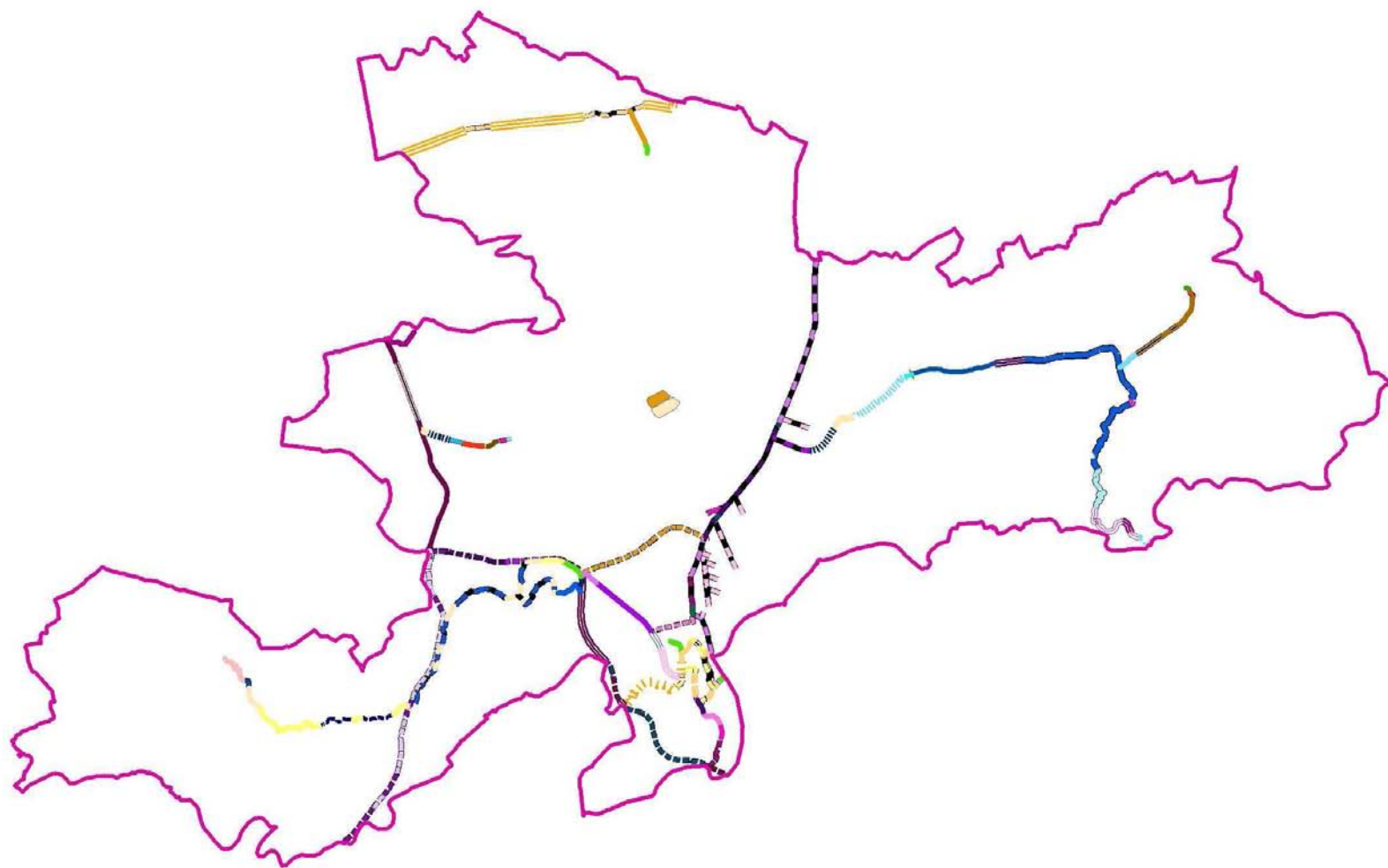
Omwille van het bekkenoverschrijdende karakter van de grondwaterlagen enerzijds en onder meer het feit dat momenteel op niveau Vlaanderen een studie wordt uitgevoerd die tot doel heeft de freatische grondwaterlagen die van belang zijn voor de grondwatergebonden natuur aan te duiden anderzijds, gebeurt de functietoekenning op bekkenniveau voor de grondwaterlichamen na afstemming met het hogere bekkenoverschrijdende niveau.

5.3 EEN INDICATIEVE AANDUIDING VAN DE BINNEN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN GELDENDE EUTROFIËRINGSNORMEN

Omtrent de geldende eutrofiëringsnormen zijn er te weinig gegevens en is er momenteel geen kennis, noch een juridische basis om deze bekkenspecifiek in te vullen.

Figuur 58: Overzicht hoofdfuncietoekenningen oppervlaktewaterlichamen

Figuur 59: Overzicht nevenfunctietoekenningen oppervlaktewaterlichamen

5.4 MOTIVERINGSNOTA VAN DE IN 5.1, 5.2 EN 5.3 BEDOELDE AANDUIDINGEN

5.4.1 AANDUIDING OP KAART VAN OVERSTROMINGSGEBIEDEN, OEVERZONES, KWETSBARE ZONES EN SPECIALE BESCHERMINGSZONES

a. De overstromingsgebieden binnen het bekken van de Gentse Kanalen

Volgens art. 42§1 tweede lid van het decreet IWB kan een bekkenbeheerplan binnen een overstromingsgebied (of een oeverzone) beperkingen opleggen “die absoluut werken of handelingen verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, of de realisatie van die plannen en hun bestemmingsvoorschriften verhinderen

Er worden geen overstromingsgebieden aangeduid in het eerste bekkenbeheerplan van de Gentse Kanalen.

b. De oeverzones binnen het bekken van de Gentse Kanalen, voor zover deze het belang van het deelbekken overschrijden

Het decreet Integraal Waterbeleid **definieert** een oeverzone als een “strook land vanaf de bodem van de bedding van het oppervlaktewaterlichaam die een functie vervult inzake de natuurlijke werking van watersystemen of het natuurbehoud of inzake de bescherming tegen erosie of inspoeling van sedimenten, bestrijdingsmiddelen of meststoffen”. Het decreet bepaalt dat er langs elk oppervlaktewaterlichaam, behalve de waterwegen, een oeverzone bestaat, welke ten minste het talud³² omvat. Daarnaast voorziet het decreet de mogelijkheid om in de waterbeheerplannen oeverzones (bredere, d.i. ruimer dan enkel het talud) aan te duiden en om ook langsheen waterwegen oeverzones aan te duiden.

Zoals uit de definitie in het decreet IWB blijkt, kunnen oeverzones meerdere **functies** hebben:

1. natuurbehoudsfunctie: instandhouding, herstel en ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu door natuurbescherming, natuurontwikkeling en natuurbeheer en het streven naar een zo groot mogelijke biodiversiteit.
2. bufferfunctie: bescherming van de waterloop tegen inspoeling van grond, meststoffen en andere nutriënten en bestrijdingsmiddelen.
3. waterkwantiteitsfunctie: behoud en herstel van de natuurlijke werking van watersystemen, herstel van het seizoensgebonden overstromingsregime binnen een zomer- en winterdijk en herstel van de natuurlijke dynamiek van waterlopen.

Daarom kan het in een aantal specifieke gevallen - afhankelijk van de kwaliteit van de waterloop, het reliëf, het omliggende landgebruik, de bestemming van stroomop- en stroomafwaarts gelegen gebieden, enz. – nuttig en nodig zijn om een oeverzone aan te duiden, uiteraard mits de nodige motivering.

In het huidige bekkenbeheerplan worden géén oeverzones aangeduid. Bijgevolg beperken de oeverzones in het bekken zich tot het talud langs de onbevaarbare waterlopen. In de toekomst – bij een herziening van het bekkenbeheerplan – zullen wel oeverzones aangeduid worden, maar daar is nog verder onderzoek en overleg voor nodig (cfr. de acties 126, 128, 137, 139).

Eenzijds legt het decreet IWB een aantal **beperkingen** op in gebieden die deel uitmaken van een oeverzone of er naast liggen, bv. verbod op bemesting, op het gebruik van bestrijdingsmiddelen, op grondbewerking en op het oprichten van bovengrondse constructies. Voor deze beperkingen is geen financiële compensatie voorzien, omdat het in het merendeel van de gevallen gaat om verbodsbepalingen die al in andere regelgeving zijn opgelegd (bv. Mestdecreet) en waarvoor ook geen vergoeding voorzien is.

³² talud = de strook land binnen de bedding van een oppervlaktewaterlichaam vanaf de bodem van de bedding tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm

Een belangrijk luik van de *handhaving* van deze beperkingen is de sensibilisering van de landbouwers. Daarvoor is een initiatief op Vlaams niveau (en niet zozeer op bekkenniveau) nodig. De Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid bereidt in de loop van 2007 een informatiecampagne voor over de bestaande wettelijke bepalingen i.v.m. water. De campagne heeft als doel alle rechten en plichten i.v.m. water op een eenvoudige manier op een rijtje te zetten. De verbodsbepalingen uit het Mestdecreet en het decreet Integraal Waterbeleid komen daarbij zeker aan bod. Het is ook aan te raden dat de landbouwsector zelf een initiatief neemt in het kader van de handhaving van de bestaande beperkingen.

Anderzijds voorziet het decreet IWB voor de oeverzones aangeduid in de waterbeheerplannen (d.i. ruimer dan enkel het talud) volgende **financiële instrumenten**:

- *recht van voorkoop* voor de overheid;

- *aankoopplicht*: de eigenaar kan de overheid verplichten het betrokken gebied aan te kopen;

- in het geval van "andere noodzakelijke maatregelen", een *vergoeding* voor eigenaars of gebruikers. Maar hier verbindt het decreet IWB strikte voorwaarden aan: "Deze vergoeding kan slechts worden gevraagd indien maatregelen worden opgelegd die verder gaan dan wat voor het bereiken van de basismilieukwaliteitsnormen is vereist of die verder gaan dan de maatregelen die vereist zijn voor het realiseren van het stand-still beginsel zoals bedoeld in artikel 6, 1°." Deze vergoedingsregeling mag niet verward worden met de 'vergoedingsplicht' die enkel geldt voor aangeduide en actief ingeschakelde overstromingsgebieden.

Onafhankelijk van het decreet IWB blijft het uiteraard mogelijk om te *onteigenen* of een *beheerovereenkomst* af te sluiten, onder andere voor gebieden langs de waterlopen.

De afweging om te beslissen welk instrument men inzet voor een oeverzone gebeurt normaliter nog niet in de fase van het (bekken)beheerplan, maar in de fase net voor de uitvoering van het project.

Het decreet IWB voorziet een aantal financiële instrumenten (vergoedingsplicht, aankoopplicht, recht van voorkoop) om de aanspraak op onroerende goederen ten gevolge de aanduiding van overstromingsgebieden en/of oeverzones te compenseren.

Voor de financiële instrumenten geldend voor de aangeduide oeverzones en overstromingsgebieden (onteigening, voorkooprecht, aankoop- en vergoedingsplicht) dient de Vlaamse Regering volgens het decreet nadere regels te bepalen. Ter voorbereiding van een **uitvoeringsbesluit** over de financiële instrumenten heeft de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid in mei 2007 een aantal voorstellen voor de voorwaarden en procedure aan de bevoegde minister bezorgd, met de bedoeling om de vermelde instrumenten operationeel te maken tegen de datum voor de vaststelling van de bekkenbeheerplannen (eind 2007).

Nog volgens het decreet IWB kan de Vlaamse regering nadere regels bepalen voor het beheer van oeverzones, de financiering ervan en de vergoedingsregeling. Het is aangewezen ook voor deze aspecten bepalingen op te nemen in een uitvoeringsbesluit.

c. de in artikel 71 van het decreet IWB bedoelde beschermde gebieden binnen het desbetreffende bekken

1. *Oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen binnen elk stroomgebieddistrict die dagelijks gemiddeld meer dan 10 m³ per dag leveren of meer dan 50 personen bedienen, aangewezen voor de onttrekking van water bestemd voor menselijke consumptie en de voor dat toekomstige gebruik bestemde oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met inbegrip van de beschermingszones voor die oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen*

Van de in de Vlaamse Hydrografische Atlas opgenomen waterlopen binnen de Gentse Kanalen, hebben een aanzienlijk aandeel (544 km of 36%) een bijzondere kwaliteitsdoelstelling (opgenomen Vlarem II³³). Dit heeft te maken met de bevoorrading van de spaarbekkens van het drinkwaterproductiecentrum van Kluizen. Binnen de volledige stroomgebieden van Poekebeek, Caele en Meirebeek, Lieve, Brakeleiken, Avrijevaart,

³³ B.VI.Reg. 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, BS 31 juli 1995, zoals gewijzigd (Vlarem II)

Burggravenstroom, Eeklo's Leiken, ... (bijna volledig de VHA-zones 140, 130, 131, 154, 142, 137) gelden de wettelijke kwaliteitsnormen van oppervlaktewaterwater bestemd voor drinkwater. Dit geldt ook voor de stroomgebieden van Zwarte Sluiswatergang - Vlietbeek en het Isabellarigool (VHA-zones 080, 081 en 082), wat samenhangt met de levering van water voor drinkwaterproductie in Nederland (aftakking op de Isabellawatering te Boekhoute).

2. *gebieden voor de bescherming van economisch betekenisvolle in het water levende planten- en diersoorten ;*

Er zijn in het bekken van de Gentse Kanalen geen gebieden voor de bescherming van economisch betekenisvolle in het water levende planten- en diersoorten.

3. *oppervlaktewaterlichamen in het bekken van de Gentse Kanalen met als bestemming recreatiewater of zwemwater*

Binnen het bekken van de Gentse Kanalen heeft de vijver van het recreatiepark Blaarmeersen in Gent en de Boerekreek te Sint-jan-in-Eremo (Blaarmeersen) de wettelijke kwaliteitsdoelstelling zwemwater. Beide behoren echter niet tot de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen.

4. kwetsbare zones

- de kwetsbare zones in uitvoering van de richtlijn 91/271 van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater

In het kader van de Richtlijn stedelijk afvalwater 91/271 zijn alle oppervlaktewateren van het Vlaamse Gewest, dus ook alle oppervlaktewateren in het bekken van de Gentse Kanalen, aangeduid als kwetsbare gebieden (zie artikel 2.3.6.2. VLAREM II).

- de kwetsbare zones in uitvoering van richtlijn 91/676/EEG van 12 december 1991 betreffende de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen

In art. 6 van het Decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen wordt het volledige grondgebied van het Vlaamse Gewest aangeduid als "kwetsbare zone water". Er kunnen bovendien waterkwaliteitsgroepen worden opgericht per waterzone van de Vlaamse Hydrologische Atlas, die onder begeleiding van de Mestbank samenwerken aan een verbetering van de waterkwaliteit. In bepaalde waterzones van de Vlaamse Hydrografische Atlas waar de waterkwaliteit slecht is, kan de Vlaamse Regering strengere uitrijbepalingen vaststellen. Belangrijk zijn de verbodsregels voor het opbrengen van dierlijke mest op een bepaalde afstand tot waterlopen (onbevaarbare waterlopen van 1ste, 2de en 3de categorie: verbod tot bemesten 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van een waterloop, 10 meter voor waterlopen in VEN en als er een helling grenst aan de waterloop, en verbod in oeverzones afgebakend in bekkenbeheerplannen.

- de kwetsbare zones ecologische waardevolle agrarische gebieden en de kwetsbare zones natuur, bedoeld in artikel 15bis en 15ter van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

Voor volgende kwetsbare zones (MAP-gebieden) zijn gebiedsgerichte verscherpingen en/of verbodsbepalingen opgesteld: kwetsbare zones ecologisch waardevolle gebieden; kwetsbare zones natuur; fosfaatverzadigde gebieden. Ook is het opbrengen van meststoffen op de stroken langsheen een waterloop (10 m wanneer de waterloop gelegen is in een afgebakend GEN of GENO; 5 m in de overige gevallen) verboden.

Aangezien de Vlaamse Regering vooralsnog geen kwetsbare zones ecologische waardevolle agrarische gebieden heeft aangeduid, zijn deze gebieden niet in Figuur 56 vermeld.

5. de definitief vastgestelde speciale beschermingszones in uitvoering van artikel 36bis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en de waterrijke gebieden van internationale betekenis bedoeld in artikel 2, 21°, van hetzelfde decreet.

De gebieden onderhevig aan de Vogelrichtlijn werden aangewezen door middel van het Besluit van de Vlaamse regering van 17 oktober 1988 tot aanwijzing van speciale beschermingszones in de zin van artikel 4 van de richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, zoals gewijzigd bij de besluiten van 20 september 1996, 23 juni en 17 juli 2000 .

d. De mijnverzakkingsgebieden binnen het bekken van de Gentse Kanalen

Er zijn geen mijnverzakkingsgebieden binnen het bekken van de Gentse Kanalen

e. De waterzuiveringszones binnen het bekken van de Gentse Kanalen

Het Besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van de regels voor de scheiding tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting en de vaststelling van de zoneringsplannen van 10 maart 2006 bepaalt dat het openbaar onderzoek voor de zoneringsplannen op gemeentelijk niveau verloopt. Na de definitieve goedkeuring van de zoneringsplannen kunnen zij opgenomen worden in het (volgende) bekkenbeheerplan.

5.4.2 AANDUIDING OP KAART VAN DE FUNCTIES

De functietoekenning³⁴ is een aanduiding op kaart van de functies, toegekend aan de oppervlakte- en grondwaterlichamen in het bekken, voor zover deze het belang van het deelbekken overschrijden (cfr. Bijlage III decreet IWB).

De toegekende functies geven de visie weer uit het bekkenbeheerplan over de prioriteiten voor het beheer van waterlichamen en het gebruik ervan door de mens. In overeenstemming met die visie duidt de functietoekenning aan wat de gewenste toestand voor een waterlichaam is. Dit betekent echter niét dat eventuele andere functies onmogelijk worden.

Basisfuncties (afhankelijk van het type waterlichaam zijn dit basis aan- en afvoer, structuurkwaliteit en waterkwaliteitsbeheer en het algemene gebruik van water voor menselijke aanwending) worden niet expliciet toegekend en gelden (afhankelijk van type) dus voor elk waterlichaam.

Waterlichamen verlenen verschillende diensten (vb. het opvangen van lozingen enz.). Dergelijke diensten worden niet weerhouden als toe te kennen functies, immers het toekennen van functies beoogt gewenste situaties mbt de watersystemen aan te duiden. Deze diensten worden dus behouden, voor zover dit gebeurt conform de milieunormen.

Bij de toekenning van verschillende functies is de verweefbaarheid een belangrijke voorwaarde. Men maakt het onderscheid tussen hoofd- en nevenfunctie indien het belang van de nevenfunctie (beduidend) minder is. Meerdere hoofdfuncties kunnen tegelijk toegekend worden op voorwaarde dat ze elkaar niet in het gedrang brengen en dus evenwaardig zijn, wel is het mogelijk dat aan bepaalde functies tijdelijk (bv. bij piekdebieten, bij laagwatersituaties,...) voorrang wordt verleend.

In een aantal gevallen beperken de vereisten van een functietoekenning zich niet tot het waterlichaam zelf. Een functietoekenning 'fietsen' vereist een jaagpad langs een waterlichaam, 'gemotoriseerde watersport' vereist onder andere aanlegplaatsen. Eventuele vereisten van een functietoekenning kunnen beschreven worden in het 'functierapport' en moeten doorvertaald worden in de acties en maatregelen.

De realisatie van de functies maakt geen deel uit van het proces van functietoekenningen, maar hoort thuis in het actie- en maatregelenprogramma van een waterbeheerplan.

³⁴ cfr. Handleiding voor de toekenning van functies aan waterlichamen bij de opmaak van waterbeheerplannen

WERKWIJZE

In 2005 keurde de CIW een methodologie voor de functietoekenningen goed, als een onderdeel van de methodologie voor de opstelling van de bekkenbeheerplannen. In die methodologie is een hiërarchie voorzien door middel van een onderscheid tussen hoofd- en nevenfuncties en door middel van een tijdelijke voorrang (bv. bij piekdebieten of bij droogteperiodes) van de ene hoofdfunctie op de andere(n). Deze werkwijze is ook toegepast bij het bekkenbeheerplan van de Gentse Kanalen. De sectoren uit de bekkenraad waren nauw betrokken bij de uitwerking van de visie, maar wegens tijdsgebrek werden zij minder geraadpleegd bij de doorvertaling van die visie naar functietoekenningen. De toekenning van functies gebeurde op basis van een consensus op ambtelijk niveau, tussen de waterbeheerders.

De Cel Monumenten en Landschappen is vragende partij om alle delen van waterlopen gelegen binnen relictzone en/of ankerplaats (landschapsatlas) de hoofdfuncties Cultuur en Landschap te geven, maar hier is na bespreking binnen de ambtenarenwerkgroep van het bekken niet op ingegaan (wel aanduiding als nevenfunctie).

GEVOLGEN VAN DE FUNCTIETOEKENNING

De functietoekenningen hebben een aantal gevolgen:

- voor de waterbeheerders: het waterbeheer (ruimingsbeheer, waterbouwkundige constructies) zodanig afstemmen dat de functies niet gehinderd worden of mogelijk worden/blijven;
- voor de planmakende overheden: uit de functietoekenningen vloeit het engagement voort om er bij de opmaak van plannen rekening mee te houden;
- voor de advies- en vergunningverlenende overheden: uit de functietoekenningen vloeit het engagement voort om er bij de advisering en vergunningverlening rekening mee te houden, maar het bestaande juridische kader primeert steeds.

Voor meer informatie over de methodiek voor het toekennen van functies wordt verwezen naar de "Handleiding voor toekenning van functies aan waterlichamen bij de opmaak van waterbeheerplannen. CIW, 2005)"

5.4.3 LIJNVORMIGE OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN

5.4.3.1 VL05_24 (MEIREBEEK + BORISGRACHT + LIEVE)

HOOFDFUNCTIES

- Watervoorziening voor menselijke consumptie

Het water van de Meirebeek en Borisgracht wordt gebruikt voor de productie van drinkwater te Kluizen-Evergem. Daartoe wordt het water van deze waterlopen, samen met de Oude Kale, op momenten van opname in het drinkwaterproductiecentrum (gebeurt enkel in winter en voorjaar) via een sifon onder het Kanaal Gent-Oostende naar de Lieve geleid. In deze periode wordt ook de Poekebeek aangesloten op de Oude Kale zodat een groter debiet naar de spaarbekkens te Kluizen wordt gevoerd. De Meirebeek, Borisgracht en Lieve hebben dan ook de officiële kwaliteitsdoelstelling "drinkwater" (cf. Vlarem II). Er worden specifieke eisen inzake kwaliteit gesteld.

- Piekafvoer en stormvloed

Bij piekdebieten moet de Oude Kale en Meirebeek het water van een stroomgebied van ca 5000 ha kunnen afvoeren naar het pompgebied te Vinderhout. Dit heeft een maximale capaciteit van ca 5 m³/s. De Oude Kale passeert de dorpskern van Merendree.

- Natuurverbinding

De functie natuurverbinding duidt enerzijds op de verbinding tussen de waterloop en haar vallei en anderzijds op de corridorfunctie die de waterloop vervult.

- Natuurverbinding (waterloop–vallei): in segment OWL_VL05_24_G loopt de Meirebeek langs het VEN-gebied “Vinderhoutse bossen”, tevens aangeduid als speciale beschermingszone (habitatrichtlijngebied). Dit waardevol alluviaal bos met een waterafhankelijke vegetatie staat in nauwe relatie met de waterloop vandaar dat dit gedeelte natuurverbinding als hoofdfunctie krijgt.
- Corridorfunctie: omwille van het belang van de verbindingsfunctie die de waterloop bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken heeft de Meirebeek over haar volledige loop de functie natuurverbinding in de betekenis van corridorfunctie.

- Structuurkwaliteit

Deze functie hangt samen met de functie natuurverbinding “transversaal”. Voor het gedeelte dat langs de Vinderhoutse bossen loopt, is een goede structuurkwaliteit van belang voor de vrijwaring van de waardevolle vegetatieovergang van de waterloop naar het alluviaal bos. Het werd uitgebreid met een aantal andere segmenten gelet op de grote waarde van de omringende meersen.

NEVENFUNCTIES

- Bergen

Tijdens regenrijke perioden overstromen delen van de Meirebeek. Het gaat over natte weiden en de overstromingen veroorzaken weinig schade. Deze actuele waterbergingsgebieden dienen als buffering voor het water van de beek en dienen hun overstromingsfunctie te behouden.

- Landschap en cultuurhistorie

Ongeveer de volledige Meirebeek ligt in de relictzone “Vinderhoutse bossen, Meirebeek, Overpoeke” en de Ankerzone “Vallei van de Oude Kale, Vinderhoutse Bossen en Slindonk”. Dit bepaalt de aanduiding van de functies landschap en cultuurhistorie.

- Hengelen

De Meirebeek staat aangeduid als geschikt hengelwater op de hengelkaart Oost-Vlaanderen van de Provinciale Visserijcommissie Oost-Vlaanderen. De mogelijkheden zijn momenteel echter beperkt daar het grootste deel van de oevers niet direct bereikbaar zijn voor vissers (palend aan landbouwgrond). Hengelen gebeurt momenteel in beperkte mate ter hoogte van de kruisingen met de wegen. Hengelen gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en in het weekend.

- Vismigratie:

Op zichzelf kreeg de Meirebeek geen prioritering in het kader van de aanduiding van prioritaire waterlopen vismigratie. Ze staat echter in open verbinding met de Oude Kale en de Meirebeek heeft vergelijkbare ecologische potenties, vandaar dat de volledige Meirebeek de nevenfunctie vismigratie toebedeeld krijgt.

5.4.3.2 VL05_25 (OUDE KALE)

HOOFDFUNCTIES

- Watervoorziening voor menselijke consumptie

Het water van de Oude Kale wordt gebruikt voor de productie van drinkwater te Kluizen-Evergem. Daartoe wordt de Oude Kale op momenten van opname in het drinkwaterproductiecentrum (gebeurt enkel in winter en voorjaar) via een sifon onder het Kanaal Gent-Oostende naar de Lieve geleid. In deze periode wordt ook de Poekebeek aangesloten op de Oude Kale zodat een groter debiet naar de spaarbekkens te Kluizen wordt gevoerd. De Oude Kale heeft dan ook de officiële

kwaliteitsdoelstelling “drinkwater” (cf. Vlarem II). Er worden specifieke eisen inzake kwaliteit gesteld.

– Piekafvoer en stormvloed

Bij piekdebieten moet de Oude Kale en Meirebeek het water van een stroomgebied van ca 5.000 ha kunnen afvoeren naar het pompemaal te Vinderhoute. Dit heeft een maximale capaciteit van ca 5 m³/s. De Oude Kale passeert de dorpskern van Merendree.

– Bergen

Tijdens regenrijke perioden, eventueel in combinatie met aansluiting van het extra debiet van de Poekebeek, overstroomt de Oude Kale lokaal tussen Merendree en Vinderhoute. Het gaat over natte weiden en de overstromingen veroorzaken weinig schade en dienen als buffering voor het water van de beek. Deze actuele waterbergingsgebieden dienen hun overstromingsfunctie te behouden. Andere (uitgebreidere) gedeelten van de Oude Kale werden aangeduid als potentieel waterbergingsgebied. Dit zijn gebieden die fysisch geschikt zijn voor waterberging, maar deze functie momenteel niet vervullen. Ze krijgen toch de nevenfunctie berging om hun bergingsfunctie in het kader van toekomstige beleidsbeslissingen te kunnen uitoefenen.

– Structuurkwaliteit

Het gedeelte van de Oude Kale tussen het dorp van Merendree en het Kanaal Gent-Oostende bezit nog zijn oorspronkelijke natuurlijke karakter. De oevers zijn nog onverhard en de meandering is bewaard gebleven. De vallei heeft ook nog haar oorspronkelijke meersenkarakter. De structuurkwaliteit is dus hoog en deze dient maximaal te worden bewaard zoals o.a. ook aangegeven in het landinrichtingsproject “Oude Kale”.

NEVENFUNCTIES

– Landschap en Cultuurhistorie

Ongeveer de volledige vallei van de Oude Kale (tussen de Biebuyckbrug te Vosselare en het Kanaal Gent-Oostende te Vinderhoute) ligt in de relictzones “Kalevallei”. Bovendien ligt het grootste gedeelte van de Oude Kale tussen Merendree en het Kanaal Gent-Oostende binnen de ankerzone “Vinderhoutse bossen, Meirebeek, Overpoeke”. Deze aanduidingen zijn bepalend voor de aanduiding van de functies “Landschap” en “Cultuurhistorie”.

– Hengelen

De Oude Kale staat aangeduid als geschikt hengelwater op de hengelkaart Oost-Vlaanderen van de Provinciale Visserijcommissie Oost-Vlaanderen. De mogelijkheden zijn momenteel echter beperkt daar het grootste deel van de oevers niet direct bereikbaar zijn (palend aan landbouwgrond). Hengelen gebeurt momenteel in beperkte mate ter hoogte van de kruisingen met de wegen. Hengelen gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en in het weekend.

– Vismigratie

De Oude Kale staat in het kader van de prioritering van de waterlopen in Vlaanderen inzake vismigratie aangeduid als ecologisch interessante waterloop. Op de loop zelf zijn geen knelpunten aangeduid. Wel vormt de verbinding met het Kanaal Gent-Oostende een probleem (de Oude Kale wordt volledig overgepompt) en in het bovenstreams gedeelte vormt ook de verbinding met de zijlopen een knelpunt door het verschil in waterpeil.

– Natuurverbinding

De functie natuurverbinding duidt enerzijds op de verbinding tussen de Oude Kale en haar vallei en anderzijds op de corridorfunctie die de Oude Kale vervult.

- Natuurverbinding (waterloop – vallei): vooral voor het gedeelte tussen het centrum van Merendree en het Kanaal Gent-Oostende is er een nauwe band tussen waterloop en vallei. De natte meersen hebben hier inzake waterhuishouding nog een sterke relatie met de waterloop.

- Corridorfunctie: omwille van het belang van de verbindingsfunctie die de waterloop bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken heeft de Oude Kale over haar volledige loop de functie natuurverbinding in de betekenis van corridorfunctie.

5.4.3.3 VL05_26 (POEKEBEEK)

HOOFDFUNCTIES

- Watervoorziening voor menselijke consumptie
Sinds een aantal jaren en na een intense inspanning inzake sanering van de afvalwaterlozingen, wordt het water van de Poekebeek gebruikt voor de productie van drinkwater in het drinkwaterproductiecentrum van Kluizen. Daartoe kan ter hoogte van de monding van de Poekebeek een deel van het debiet van de waterloop doorgevoerd worden naar een sifon onder het Afleidingskanaal van de Leie die verbinding geeft met de Oude Kale. Normalerweise gebeurt enkel doorvoer in de periode november-april. Deze functie vormt een hoofdfunctie in deze periode en stelt hoge eisen inzake waterkwaliteit.
- Bergen
Tijdens perioden van hevige neerslag loopt de Poekebeek op verschillende plaatsen over en zet de relatief scherp ingesneden vallei onder water. Deze functie dient behouden te blijven, dit om overstromingen op minder geschikte plaatsen te vermijden en gezien het hier vnl. over weilanden gaat, is de schade relatief beperkt. Hier wordt de waterloop dan ook de hoofdfunctie “Bergen” toebedeeld. In het benedenpand paalt de Poekebeek aan potentieel waterbergingsgebied (Ruimtelijke Analyse). Recent werden hier geen overstromingen waargenomen, maar bodemkenmerken tonen aan dat dit vroeger wel het geval was. Het betreft onbebouwde gebieden en hier wordt dan ook de waterbergingsfunctie als nevenfunctie gezien om de mogelijkheden tot bergen voor de toekomst veilig te stellen.
- Piekafvoer en stormvloed
Bij hevige neerslag moet de Poekebeek als centrale hoofdloop voor een gebied van ca 10.000 ha het water op een voldoende accurate manier kunnen afvoeren. Tijdens dergelijke perioden vormt piekafvoer, samen met de functie bergen, de absolute hoofdprioriteit van de waterloop.
- Natuurverbinding
De functie natuurverbinding duidt enerzijds op de verbinding tussen Poekebeek en haar vallei en anderzijds op de corridorfunctie die de Poekebeek vervult:
 - Natuurverbinding (waterloop - vallei): ter hoogte van het Park van Poeke en stroomopwaarts is er een nauw verband tussen waterloop en vallei (de alluviale bostypes van het Park zijn sterk afhankelijk van de waterstand in de waterloop). De gronden hebben hier deels als bestemming parkgebied en deels natuurgebied. Gezien de hoge ecologische waarde van de bosvegetatie wordt hier als hoofdfunctie natuurverbinding gehanteerd.
 - Natuurverbinding (corridor): omwille van het belang van de verbindingsfunctie die de waterloop bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken heeft de Poekebeek over haar volledige lengte de functie natuurverbinding in de betekenis van corridorfunctie (nevenfunctie).

NEVENFUNCTIES

- Landschap en cultuurhistorie:
De aanduiding van deze functie heeft te maken met de ligging van de waterloop in het relictgebied “Molenmeersen en Kasteel van Poeke” en de Ankerzone “Vallei van de Poekebeek met kasteeldomein van Poeke”. Het betreft het meest stroomopwaartse segment van het oppervlaktewaterlichaam.

- Wandelen en fietsen:

Aan de monding van de Poekebeek in het centrum van Nevele, is over enkele 100en m langs de waterloop een wandelpad aanwezig die een verbinding vormt tussen de weg langs het Afleidingskanaal en de markt van Nevele. Dit deel krijgt dan ook de functie “Wandelen en fietsen”.

- Hengelen:

De Poekebeek is opgenomen als hengelwater op de Hengelkaart van de Provinciale Visserijcommissie Oost-Vlaanderen. Door de onbereikbaarheid van de oever kan men echter slechts op beperkte plaatsen hengelen. Voor de toekomst dient werk gemaakt te worden van een verbetering van de hengelmogelijkheden. Hengelen wordt vnl. beoefend in het weekend en tijdens de zomervakantie.

- Structuurkwaliteit:

Deze functie gaat samen met functie natuurverbinding in de betekenis van verbinding tussen de waterloop en haar vallei.

5.4.3.4 VL05_27 (ZWARTESLUISBEEK)

HOOFDFUNCTIES

- Piekafvoer en stormvloed

De Zwartesluisbeek voert het water af van ca 2.000 ha poldergebied. Het water wordt naar het pompgebied op het Leopoldkanaal gevoerd. Bij piekdebieten dient dit water op een voldoende manier ter worden afgevoerd zodat overstroming van de vruchtbare akkergronden wordt vermeden.

- Natuurverbinding

Deze functie duidt enerzijds op de verbinding tussen de Zwartesluisbeek en de omliggende gronden en anderzijds op de corridorfunctie van de waterloop:

- Natuurverbinding (waterloop-vallei): ter hoogte van de inkom van de Vliet en stroomopwaarts de straat Haven paalt de waterloop aan VEN-gebied en vogelrichtlijngebied (het gaat grotendeels om rietlanden). Gezien de hoge ecologische waarde van deze vegetatie, wordt hier als hoofdfunctie natuurverbinding gehanteerd.
- Natuurverbinding (corridor): langs ongeveer de ganse lengte van de Zwartesluisbeek werd een plas-dras-zone aangelegd. Deze moerassige strook is een ideale corridor voor diverse kleine zoogdieren, water- en moerasvogels, planten van drassige gronden. De waterloop en de oevers vormen dan ook een belangrijk onderdeel in het ecologisch netwerk van waterlopen en krekken in het ecologisch waardevol poldergebied.

- Structuurkwaliteit

Ongeveer over de ganse Zwartesluisbeek is een (15-tal m) brede plas-dras-zone aangelegd die deels beplant werd en deels spontaan koloniseert met moerasplanten. Dit resulteert momenteel in een ideale structuurkwaliteit voor verdere ontwikkeling van de ecologische waarde. Ten einde deze mogelijkheden van de beek te behouden werd de hoofdfunctie structuurkwaliteit toebedeeld.

NEVENFUNCTIES

- Bergen

De plas-dras-zone die werd aangelegd langs de waterloop over ongeveer de ganse lengte doet bij hevige regenval dienst als bergingszone voor water. Alhoewel slechts beperkt, helpt dit om bij piekdebieten te grote toevloed aan water te beheersen.

- Landschap en Cultuurhistorie

De aanduiding van de ganse (Vlaamse) zone rond de Zwartesluisbeek als relictzone (Krekengebied St.-Jan-in-Eremo – Watervliet – Assenede) en gedeeltelijk ook ankerplaats (Krekengebied Assenede) bepaalt de functies “Landschap en Cultuurhistorie”.

- Wandelen en Fietsen

Het grootste deel van de waterloop ligt langs een dijk waarop veel gefietst en gewandeld wordt. Gezien de rust en het fraaie landschap, is dit een ideaal gebied voor wandelaars en fietsers. Dit gebeurt vooral in de weekends en gedurende de zomervakanties.

- Vismigratie

De Zwartesluisbeek kan dienst doen als migratieweg voor o.a. paling. Hij staat in open verbinding met het Leopoldkanaal die aangeduid werd als glasaalmigratieweg en kan zorgen voor verdere verspreiding naar enkele kreken (geschikte opgroeiplaatsen voor paling).

5.4.3.5 VL05_149 (AFLEIDINGSKANAAL VAN DE LEIE II (SCHIPDONK TOT INKOM KANAAL VAN EEKLO) + KANAAL VAN EEKLO)

HOOFDFUNCTIES

- Piekafvoer en Stormvloed

Bij piekdebieten op Bovenschelde en Leie wordt steeds geopteerd om het Afleidingskanaal een groot deel van het debiet van de Leie te laten ontvangen. Dit om de toevoer van water naar Gent te reduceren (hier wordt het water verdeeld over Zeeschelde en Kanaal Gent-Terneuzen, maar afhankelijk van het tij op de Zeeschelde zijn de afvoermogelijkheden hier sterk geremd). Het Afleidingskanaal ontvangt tijdens regenachtige perioden ook nog veel water van een aantal onbevaarbare waterlopen (o.a. Poekebeek) zodat het Afleidingskanaal tot 80 m³/s te verwerken krijgt.

- Gemotoriseerde watersport en recreatievaart

Dit gedeelte van het Afleidingskanaal is sedert een aantal jaren vrij van beroepsvaart. De aanmeermogelijkheden zijn beperkt behalve in de jachthavens van de Vaart van Eeklo. Het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan aanziet de waterweg vnl. als geschikt voor pleziervaart (aantrekkelijk verbindings- en transitvaarwater). Beroepsvaart wordt op korte termijn niet voorzien. Wel wordt het nog gezien (op lange termijn) als één van de alternatieven voor binnenvaartontsluiting van de Vlaamse Zeehavens.

- Structuurkwaliteit

De Vaart van Eeklo kent een hoge aantrekkingskracht voor vissen. Vooral aan het einde komen dikwijls grote aantallen voor. Er is de intentie om hier een vispaaiplaats aan te leggen. Daarvoor zou de structuurkwaliteit wel dienen te verbeteren. Gelet op deze beleids optie en gezien de vaart momenteel geen functie meer heeft voor de beroepsvaart, wordt er voor geopteerd deze de functie natuurkwaliteit te geven. Deze is van belang voor de habitat- en corridorfunctie van de waterloop.

NEVENFUNCTIES

- Goederenscheepvaart

Het Afleidingskanaal is hier aangeduid als waterweg met CEMT-klasse I wat een toegankelijkheid van schepen tot 300 ton toelaat. In eerste instantie heeft dit gedeelte van het Afleidingskanaal momenteel zijn waarde voor het vrachtvervoer verloren. Op lange termijn staat een verbreding van het Afleidingskanaal van de Leie echter nog als alternatief open voor een verbinding van de Vlaamse Zeehavens met het binnenvaartvervoer waarbij in dit geval goederenvervoer uiteraard hoofdfunctie zal worden.

- Wandelen en fietsen:

Volgens het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Oost-Vlaanderen maakt het Afleidingskanaal integraal deel uit van het toeristisch-recreatief hoofdrouthenetwerk. Dit dienen goed uitgeruste verbindingssassen voor fietsen en wandelen te zijn of te worden. Langs beide zijden van het Afleidingskanaal is ongeveer over de ganse lengte een verhard fietspad of autoweg aanwezig.

Wandelen en fietsen gebeurt vooral tijdens het weekend, verlofdagen en vakantieperioden.

- Landschap en cultuurhistorie

Langs oostelijke zijde paalt het Afleidingskanaal gedeeltelijk aan de reliczone “Leen”, waarbinnen het grootste gedeelte ook aangeduid is als ankerzone, wat bepalend is voor de aanduiding van de functies landschap en cultuurhistorie.

- Niet gemotoriseerde watersport

Het provinciaal Ruimtelijk structuurplan duidt dit pand van het Afleidingskanaal aan als geschikt voor het beoefenen van kano en kajakvaart. Dit vraagt nog de inrichting van aangepaste infrastructuur.

- Vismigratie

Het Afleidingskanaal van de Leie is aangeduid als alternatieve hoofdmigratieweg in het kader van de aanduiding van de prioritaire waterlopen “Vismigratie in Vlaanderen”.

- Natuurverbinding

De functie natuurverbinding duidt hier vooral op de verbindingfunctie die de waterloop bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken van de Gentse Kanalen in de betekenis van corridorfunctie.

5.4.3.6 VL05_150 (AFLEIDINGSKANAAL VAN DE LEIE/SCHIPDONKKANAAL I (DEINZE TOT KANAAL GENT-OOSTENDE))

HOOFDFUNCTIES

- Piekafvoer en stormvloed

Bij piekdebieten op Bovenschelde en Leie wordt steeds geopteerd om het Afleidingskanaal een groot deel van het debiet van de Leie te laten ontvangen. Dit om de toevoer van water naar Gent te reduceren (hier wordt het water verdeeld over Zeeschelde en Kanaal Gent-Terneuzen, maar afhankelijk van het tij op de Zeeschelde zijn de afvoermogelijkheden hier sterk geremd). Het Afleidingskanaal ontvangt tijdens regenachtige perioden ook nog veel water van een aantal onbevaarbare waterlopen (o.a. Poekebeek) zodat het Afleidingskanaal tot 80 m³/s te verwerken krijgt.

- Goederenscheepvaart

Momenteel is dit vak van het Afleidingskanaal ingedeeld in de CEMT-klasse Va (schepen tot 2000 ton) en vormt de verbinding tussen de Leie en Gent. In het kader van de aansluiting van de waterwegen in België op de Seine voorziet men om de Leie bevaarbaar te maken voor schepen tot 4500 ton (klasse Vb). Hiervoor zijn nog aanpassingen nodig ter hoogte van de kruising met het Kanaal Gent-Oostende. Er zijn te Deinze ook een aantal bedrijven die gebruik maken van de waterweg voor het lossen en laden van goederen.

De goederenscheepvaart gebeurt vooral tijdens de weekdagen.

NEVENFUNCTIES

- Proceswater en Koelwater

Plaatselijk langs het Afleidingskanaal zijn nog een aantal bedrijven aanwezig die gebruik maken van het water van het Afleidingskanaal in hun productieproces.

Met het oog op het stimuleren van het gebruik van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen heeft het Afleidingskanaal de functie proceswater en de functie koelwater. Een uitbreiding van de captatie mag echter de andere functies niet in het gedrang brengen.

- Landschap en Cultuurhistorie

Aan de rechteroever paalt het Afleidingskanaal van de Leie voor een belangrijke lengte aan de relictzone “Kalevallei”. Een klein gedeelte paalt aan de relictzone “Vallei van de Zeverenbeek”. Deze aanduidingen zijn bepalend voor de functies landschap en cultuurhistorie.

- Wandelen en Fietsen

Volgens het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Oost-Vlaanderen maakt het Afleidingskanaal integraal deel uit van het toeristisch-recreatief hoofdrouthenetwerk. Dit dienen goed uitgeruste verbindingssassen voor fietsen en wandelen te zijn of te worden. Langs beide zijden van het Afleidingskanaal is ongeveer over de ganse lengte een verhard fietspad of autoweg aanwezig.

Recreatief wandelen en fietsen gebeurt hier vooral tijdens het weekend, verlofdagen en vakantieperiodes.

- Vismigratie

Het Afleidingskanaal van de Leie is aangeduid als alternatieve hoofdmigratieweg in kader van de aanduiding van de prioritaire waterlopen “Vismigratie in Vlaanderen”.

- Natuurverbinding

De functie natuurverbinding duidt hier vooral op de verbindingfunctie die de waterloop bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken van de Gentse Kanalen in de betekenis van corridorfunctie.

5.4.3.7 VL05_152 (AVRIJEVAART + SLEIDINGSVAARDEKEN)

HOOFDFUNCTIES

- Watervoorziening voor menselijke consumptie

Het water van het deel van de Avrijevaart stroomopwaarts het Spiedamgemaal en het water van het Sleidingsvaardeken wordt gebruikt voor drinkwaterproductie in het nabijgelegen drinkwaterproductiecentrum van Kluizen. Inname gebeurt normalerwijze slechts in de winterperiode. Deze functie stelt bepaalde kwaliteitseisen en is wettelijk vastgelegd.

- Piekafvoer en stormvloed

Bij piekafvoer moet de Avrijevaart het water van een stroomgebied van ca 8.000 ha kunnen afvoeren naar het Kanaal Gent-Terneuzen. Dit water dient allemaal verpompt te worden via het Spiedamgemaal (maximum 8 m³/s).

NEVENFUNCTIES

- Bergen

Lokaal ter hoogte van de spaarbekkens te Kluizen en ten oosten van het centrum van Kluizen paalt de waterloop aan potentieel waterbergingsgebied (cf. Ruimtelijke Analyse). Dit zijn gebieden die fysisch geschikt zijn voor waterberging, maar deze functie momenteel niet vervullen. Ze krijgen toch de nevenfunctie berging om een eventuele bergingsfunctie in het kader van toekomstige beleidsbeslissingen te kunnen uitoefenen.

- Landschap en Cultuurhistorie

Een deel van het Sleidingsvaardeken ligt in de relictzone “Heffink – Wippelgem” en het deel van de Avrijevaart stroomafwaarts het Spiedamgemaal paalt aan de relictzone “Pachtgoederen, Geuzenhoek, Doornzele”. Ondertussen is echter het grootste deel van dit laatste gebied uitgesloten voor de aanleg van het Kluizendok of opgespoten ten behoeve van industrie. De

aanduiding van deze relictzone bepaalt de toekenning van de functies “Landschap en Cultuurhistorie.

- Vismigratie

De waterloop is niet aangeduid als prioritaire waterloop in het kader van de Benelux-beschikking, maar staat wel in verbinding met het Kanaal Gent-Terneuzen (een alternatieve hoofdmigratieweg). Het Spiedamgemaal vormt een vismigratieknelpunt. Eenmaal dit opgelost kan vanuit het Kanaal een groot aantal kleinere beken bereikt worden.

- Natuurverbinding

Dit slaat hier op de corridorfunctie die de waterloop vervult in het ecologisch netwerk binnen het bekken.

5.4.3.8 VL05_154 (BRAKELEIKEN + LIEVE)

HOOFDFUNCTIES

- Watervoorziening voor menselijke consumptie

Het water van de volledige Lieve, het Klein Brakeleiken en het Brakeleiken wordt gebruikt voor de productie van drinkwater te Kluizen-Evergem. Daartoe wordt het water van de Lieve te Waarschoot overgepompt naar het Klein Brakeleiken. De inname voor de spaarbekkens te Kluizen gebeurt normalerwijze enkel in de winter en het voorjaar. Op momenten van inname krijgt de Lieve ook het water van de Oude Kale en Meirebeek toe via een sifon onder het Kanaal Gent-Oostende.

- Piekafvoer en stormvloed

Bij piekdebieten moeten de Lieve en het Brakeleiken het water van een gebied van ca 5500 ha op een voldoende wijze kunnen afvoeren zodat in ieder geval de bebouwing van waterschade wordt gevrijwaard. Het pompgemaal op de Lieve heeft een maximale capaciteit van 3 m³/s, maar de Lieve kan ook afwateren naar het Afleidingskanaal van de Leie. Een relatief kort ingebuisd deel van de Lieve parallel met het Kanaal Gent-Oostende krijgt enkel bij aansluiting van het water van de Oude Kale – Meirebeek een wateraanvoer en heeft dus niet deze functie.

NEVENFUNCTIES

- Proceswater

Een klein gedeelte van de Lieve (ter hoogte van het centrum van Beke) paalt aan industriegebied. Met het oog op het stimuleren van het gebruik van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen heeft dit deeltje van de Lieve de nevenfunctie proceswater.

- Bergen

Op diverse plaatsen paalt de Lieve aan potentieel waterbergingsgebied (cf. Ruimtelijke Analyse). Recent werden hier geen overstromingen vastgesteld, maar bodemkenmerken tonen aan dat dit vroeger wel het geval was. Het betreft onbebouwde gebieden en hier wordt dan ook de waterbergingsfunctie als nevenfunctie gezien om de mogelijkheden tot bergen voor de toekomst veilig te stellen.

- Landschap en Cultuurhistorie

De Lieve paalt plaatselijk aan de relictzone “Bekebos” (noordelijke oever) en aan de relictzone “Vallei van de Lieve” (zuidwestelijke oever). Een klein deel van het Brakeleiken paalt aan de relictzone “Heffink-Wippelgem”. Deze aanduidingen bepalen de toekenning van de functies Landschap en Cultuurhistorie.

- Wandelen en fietsen

De Lieve bezit over de ganse lengte een verharde trekweg langs de noordwestelijke oever. Deze wordt frequent gebruikt door fietsers en wandelaars. Dit gebeurt vooral in het weekend en tijdens de zomervakanties.

- Hengelen

De Lieve wordt veel gebruikt door hengelaars. Ze staat aangeduid op de provinciale Hengelkaart Oost-Vlaanderen van de Provinciale Visserijcommissie. Hengelen gebeurt vooral in het weekend en tijdens de zomervakantie.

- Vismigratie

Gezien het belang van de Lieve voor hengelarij en omwille van de algemene verbindingsfunctie in het ecologisch netwerk van het bekken wordt hier de nevenfunctie vismigratie toegekend.

- Natuurverbinding

De Lieve en het Brakeleiken hebben een algemene natuurverbindingsfunctie (longitudinaal) in het ecologisch netwerk binnen het bekken.

5.4.3.9 VL05_156 (GENTSE BINNENWATEREN)

HOOFDFUNCTIES

- Piekafvoer en stormvloed

De bevaarbare waterwegen binnen de Gentse binnenstad vormen hier de hoofdafvoerwegen voor het regenwater. Bij piekdebieten sluiten de keersluizen op Bovenschelde, Leie en Kanaal Gent-Oostende zodat het water van de Ringvaart (water van Leie en Bovenschelde) de waterlopen binnen het centrum van Gent niet meer bereikt. De ontwatering van de Gentse binnenstad gebeurt naar het Kanaal Gent-Terneuzen toe via de Tolhuislaan, Sint-Jorissluis en Brusselsepoortsluis. Op deze momenten krijgen de waterwegen binnen Gent ook veel water via de talrijke overstorten in dit dichtbebouwd gebied.

- Passagiersvaart en veerdiensten

In Gent-centrum is er de mogelijkheid om een toeristische boottocht te doen met vertrek aan de Graslei/Korenlei. De bootjes volgen de Leie (ongeveer tot aan de Minnemeersbrug). Op termijn, na voltooiing van de Neerschelde, zal er echter een rondvaart kunnen worden gemaakt waarbij ook gebruik zal gemaakt worden van de Ketelvest. Verder varen enkele grotere toeristische boten vanuit de Recollettenlei richting Ringvaart om de Leie of de Bovenschelde te bereiken.

Passagiersvaart gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en de weekends.

- Gemotoriseerde watersport en recreatievaart

De goederenscheepvaart op de waterwegen binnen de Gentse Ringvaart is minimaal. Het beleid is momenteel gericht op de bevordering van de recreatievaart. Het aanmeerplan van Gent geeft de mogelijkheid om over het grootste gedeelte van de Gentse binnenwateren aan te meren met pleziervaartuigen. In het historische centrum (Recollettenlei, Graslei, Krommewal, Lieve) is dit minder het geval daar de meeste kades voorbehouden zijn voor de toeristenrondvaart. Een deel hiervan is ook moeilijker bereikbaar voor grotere pleziervaartuigen door de lagere brugdoorgang en het feit dat de bruggen niet geopend worden.

Op de Gentse binnenwateren zijn 4 jachthavens gevestigd (jachthaven Sneppenbrug op de Leie ter hoogte van de Ringvaart, jachthaven Verloren kost (Coupure-Recollettenlei-Ketelvest), de recente jachthaven Portus Ganda (aan Gebrs Van Eyckbrug) en de jachthaven Merelbeke (op de Bovenschelde ter hoogte van de Ringvaart). Recreatievaart gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en/of het weekend tijdens de zomerperiode.

NEVENFUNCTIES

– Proceswater en Koelwater

De Bovenschelde tussen Ringvaart en spoorwegbrug paalt aan de bestemming “Industriegebied” langs de linkeroever. Hier zijn nog een aantal bedrijven aanwezig.

Met het oog op het stimuleren van het gebruik van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen, wordt aan dit deel van de Gentse binnenwateren de functies Proceswater en Koelwater toegekend.

– Goederenscheepvaart

Ter hoogte van de Stropkaai is nog een bedrijf aanwezig dat gebruik maakt van de Schelde voor het laden/lossen van goederen. Om dit bedrijf bereikbaar te houden, wordt de functie goederenscheepvaart gegeven aan een deel van de Bovenschelde.

Goederenscheepvaart gebeurt vooral op weekdays.

– Woonfunctie

Om de wildgroei van woonboten in de Gentse binnenstad te ordenen werd door de afdeling Bovenschelde in samenspraak met de stad Gent een aanmeerplan opgesteld. Dit geeft o.a. aan waar woonboten nog toegelaten zijn, hoe hoog de bezettingsgraad mag zijn van aanmerende boten aan de kaden en onder welke voorwaarden een woonboot mag aanmeren. Vooral op de Schelde ter hoogte van de Stropkaai, de Lousbergkaai en Kuiperskaai is de aandacht gevestigd.

Het toelaten van woonboten heeft consequenties inzake afvoer afvalwater, berging bij zinken (verplichting tot afsluiten verzekering), Controle op de voorwaarden is noodzakelijk.

– Cultuurhistorie

Op een aantal plaatsen zijn de oevers, kaaimuren beschermd als monument en het uitzicht ervan dient bewaard te worden. Dit is het geval voor de Graslei, Korenlei, de Bijloekekaai en de Blekersdijk. Dit houdt beperkingen in naar aanpassing van de kaaimuren.

– Wandelen en fietsen

Zowel de Leie als de Schelde bezitten fietspaden langs de oever en vormen ideale routes om vanuit de periferie het Gents centrum te bereiken. In het historisch centrum zijn de waterwegen niet overal voorzien van fietspaden. Wel werden de laatste jaren op verschillende plaatsen wandelwegen voorzien langs de waterwegen (o.a. via metalen steigers).

Het recreatief wandelen en fietsen gebeurt vooral tijdens het weekend, verlofdagen en vakantieperiodes. Deze functie kan soms problemen ondervinden in combinatie met de aanwezigheid van andere recreatiefuncties zoals hengelen of recreatiescheepvaart en in drukke periodes kan de functie bemoeilijkt worden doordat er (te) veel wandelaars en/of fietsers van het jaagpad gebruik maken.

– Niet-gemotoriseerde watersport

Kajak/roeien wordt momenteel sporadisch beoefend in het Gentse centrum. Met de aanleg van de Neerschelde en aanleg van kajaktrappen langs de nog te bouwen Scaldissluis en langs de Sint-Jorissluis, wil men een rondvaart voor kajak voorzien in het historische centrum.

Verder wordt vanuit de Watersportbaan geroeid naar de Zuidelijke Leie. De aarden dam ter hoogte van de Blaarmeersen vormt nog een hinderpaal.

Kajak en kano gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en/of het weekend. Deze vorm van recreatie kan problemen ondervinden ten gevolge van recreatievaart.

– Vismigratie

De Gentse binnenwateren zijn op zichzelf niet opgenomen op de prioriteitenlijst inzake vismigratie in Vlaanderen. Wel staan ze in open verbinding met de Ringvaart, de Leie en Bovenschelde. Gezien op bepaalde plaatsen van de Gentse binnenwateren gevist wordt en algemeen ter bevordering van het ecologisch leven in de Gentse binnenstad wordt de functie vismigratie aan de volledige Gentse binnenstad toegekend.

- Natuurverbinding

Deze functie wordt toegekend in kader van de corridorfunctie. Het kadert in het belang van de verbindingfunctie die de waterloop bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken.

5.4.3.10 VL05_157 (ISABELLAWATERING)

HOOFDFUNCTIES

- Watervoorziening voor menselijke consumptie

De Isabellarigool verzamelt het water van ca 6.300 ha poldergronden; dit wordt gebruikt voor de productie van industriewater in Nederland (hiertoe is een captatiepunt juist voor de stuw op de Isabellarigool aanwezig, het water wordt doorgepompt naar het behandelingsstation De Braakman). In Zeeuws-Vlaanderen wordt het water ook beschouwd als een soort nooddrinkwatervoorziening voor tijdstippen dat de levering van het Maas water (waaruit nu het drinkwater wordt gehaald) problemen ondervindt. Dit stelt wel hoge kwaliteitseisen aan het water. Het wingebied is in de MAP-wetgeving aangeduid als kwetsbare zone water. De inname gebeurt normaal enkel tussen september en april.

- Proceswater

Deze functie hangt samen met de functie “Watervoorziening voor menselijke consumptie”. Men streeft ernaar om 7,5 mio m³ oppervlaktewater te leveren aan de industrie in Nederland uit de Isabellawatering. Er bestaat een tractaat tussen Nederland en Vlaanderen die deze levering officieel regelt.

- Structuurkwaliteit

Deze functie hangt samen met de hoge ecologische kwaliteit van de oevers. Een brede rietzone komt langs beide zijden van deze waterloop voor. De oevers zijn onverhard. In de nabije omgeving liggen er een aantal internationaal belangrijke natuurgebieden (vogelrichtlijngebied “Krekengebied”, speciale beschermingszone (habitatrichtlijngebied) “Polders”), belangrijk voor o.a. een aantal vogelsoorten die sterk gebonden zijn aan rietoevers (bijv. blauwborst, bruine kiekendief).

NEVENFUNCTIES

- Landschap en Cultuur

De Isabellawatering ten noorden van de baan Boekhoute – Bentille ligt binnen de reliczone “Krekengebied Sint-Jan-in-Eremo – Watervliet – Assenede”. De linkeroever paalt ook aan de ankerplaats “Noorddijk – Langedijk”.

- Vismigratie

De Isabellawatering staat in rechtstreeks contact met het Leopoldkanaal. Het is geen prioritaire vismigratieloop, maar is wel belangrijk voor de migratie tussen het Leopoldkanaal (aangeduid als glasaalmigratieloop) en geschikte opgroeiplaatsen voor glasaal in het poldergebied. De aanwezige klepstuw vormt een vismigratiebarrière.

- Natuurverbinding

Deze functie hangt samen met de corridorfunctie van de Isabellawatering in het ecologisch netwerk van waterlopen en natte depressies in het poldergebied. De rietkragen vormen ideale routes voor allerlei kleine zoogdieren en vogels.

5.4.3.11 VL05_162 (KANAAL GENT-OOSTENDE I (TUSSEN RINGVAART EN COUPURE) + COUPURE + VERBINDINGSKANAAL)

HOOFDFUNCTIES

- Piekafvoer en stormvloed

De bevaarbare waterwegen binnen de Gentse binnenstad vormen hier de hoofdafvoerwegen voor het regenwater. Bij piekdebieten sluiten de keersluizen op Bovenschelde, Leie en Kanaal Gent-Oostende zodat het water van de Ringvaart (water van Leie en Bovenschelde) de waterlopen binnen het centrum van Gent niet meer bereikt. De ontwatering van de Gentse binnenstad gebeurt naar het Kanaal Gent-Terneuzen toe via de Tolhuissluis, Sint-Jorissluis en Brusselsepoortsluis. Op deze momenten krijgen de waterwegen binnen Gent ook veel water via de talrijke overstorten in dit dichtbebouwde gebied.

- Gemotoriseerde watersport en recreatievaart

De goederenscheepvaart op de waterwegen binnen de Gentse Ringvaart is minimaal. Het beleid is momenteel gericht op bevordering van de recreatievaart. Het Aanmeerplan Gent (Waterwegen en Zeekanaal N.V., Stad Gent) vermeldt de aanmeermogelijkheden van pleziervaartuigen over ongeveer de ganse lengte van het Kanaal Gent-Oostende (behalve ter hoogte van de kruising met de R4) – Coupure en Verbindingskanaal, op de Coupure wel beperkt tot vaartuigen tot 12 m lengte. Ter hoogte van de aansluiting met de Coupure op de Leie is een verhuurfirma voor pleziervaartbootjes.

Recreatievaart gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en/of het weekend in de zomerperiode.

NEVENFUNCTIES

- Proceswater en Koelwater

Langs het verbindingskanaal zijn nog een aantal bedrijven aanwezig. Het is niet duidelijk of deze momenteel reeds gebruik maken van oppervlaktewater in het productieproces. Met het oog op het stimuleren van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen heeft dit deel van het verbindingskanaal de functie proceswater en de functie koelwater.

- Goederenscheepvaart

Momenteel wordt geen gebruik meer gemaakt van de waterweg voor het laden en lossen van goederen. Tot voor enkele jaren gebeurde dit nog wel op het Verbindingskanaal. Tussen de Wondelgembrug en het Tolhuis zijn hier nog enkele bedrijven aanwezig. Delen zijn hier aangeduid als industriegebied. Om de mogelijkheden voor de toekomst te bewaren krijgt het Verbindingskanaal en het Kanaal Gent-Oostende tussen Ringvaart en Verbindingskanaal de functie goederenscheepvaart. Het Kanaal Gent-Oostende en het Verbindingskanaal zijn hier ingedeeld in de CEMT-klasse II (toegelaten voor schepen tot 600 ton).

- Passagiersvaart en Veerdiensten

In Gent-centrum zijn er een 4-tal rederijen die passagiersvaart organiseren. De georganiseerde passagiersvaart gaat vnl naar de Leie en Bovenschelde (Oudenaarde), maar de mogelijkheid bestaat ook om het Kanaal Gent-Oostende op te varen. Passagiersvaart heeft vooral plaats tijdens de weekends en gedurende de zomermaanden.

- Woonfunctie:

Het aanmeerplan Gent (Waterwegen en Zeekanaal N.V., Stad Gent) geeft aan waar woonboten kunnen toegelaten worden. Momenteel liggen veel woonboten op het Kanaal Gent-Oostende tussen het Verbindingskanaal en de Bargiebrug. Het wordt echter gedoogd op het volledige tracé van het Kanaal Gent-Oostende tussen Ringvaart en Bargiebrug (gedeeltelijk beperkt tot één oever) en op het Verbindingskanaal (tussen Tolhuis en Wondelgembrug beperkt tot zuidelijke oever).

- Cultuurhistorie

De Coupure (met inbegrip van waterloop) is beschermd als monument en de omgeving als Stads- en Dorpsgezicht. Dit bepaalt de functie Cultuurhistorie. Dit houdt o.a. beperkingen in naar aanpassing van de kaaimuren – oevers (bijv. vragen in kader hengelarij).

- Wandelen en fietsen

Deze waterlopen gelegen binnen de Ringvaart en in de Gentse binnenstad situeren zich in gebied van primair toeristisch belang. Ze maken deel uit van het toeristisch recreatief hoofdrouthenetwerk in Oost-Vlaanderen (Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan).

Wandelen en fietsen gebeurt vooral tijdens het weekend, verlofdagen en vakantieperiodes. Deze functie kan soms problemen ondervinden in combinatie met de aanwezigheid van andere recreatiefuncties, zoals hengelen of recreatiescheepvaart en in drukke periodes kan de functie bemoeilijkt worden doordat er (te) veel wandelaars en/of fietsers van het jaagpad gebruik maken.

- Hengelen

Het Kanaal Gent-Oostende en de Coupure zijn opgenomen als hengelwater op de hengelkaart van de Provinciale Visserijcommissie. Op de Coupure wordt veel gevist, o.a. omdat het één van de wateren is waar het hele jaar door mag gehengeld worden. Probleem is wel de moeilijke toegankelijkheid van de zitplaatsen.

Het hengelen gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en/of het weekend. Deze vorm van recreatie kan problemen ondervinden van recreatievaart.

- Niet-gemotoriseerde watersport

Kajak/roeien wordt o.a. gestimuleerd vanuit de Watersportbaan. De Coupure ligt op die manier op een rondvaartroute die gaat vanuit de watersportbaan naar de zuidelijke Leie tot aan het centrum van Gent (Bijloke), de Coupure en dan via de Noordelijke Leie terug. Kajak en roeien wordt vnl. beoefend tijdens de zomermaanden en gedurende de weekends. Combinatie met hengelen kan problemen geven. Niet-gemotoriseerde watersport heeft nood aan lage aanlegsteigers die nu niet echt voor handen zijn op de Coupure.

- Vismigratie

Het Kanaal Gent-Oostende binnen de Ringvaart en de Coupure en het Verbindingskanaal zijn op zichzelf niet opgenomen in de prioriteitenlijst inzake vismigratie in Vlaanderen. Wel staan ze in open verbinding met de Ringvaart en het Kanaal Gent-Oostende, stroomafwaarts Ringvaart, welke beide wel als prioritair werden aangeduid. Dit samen met de functie hengelwater van de Coupure leidt tot de functie vismigratie.

5.4.3.12 VL05_163 (KANAAL GENT-OOSTENDE II (TUSSEN RINGVAART EN AFLEIDINGSKANAAL LEIE))

HOOFDFUNCTIES

- Piekafvoer en stormvloed

Bij piekdebieten moet het Kanaal Gent-Oostende een deel van het aankomende water dat naar Gent komt vanuit Leie en Schelde kunnen afvoeren. Dit bedraagt in de orde van 30-35 m³/s. De hoeveelheid water dat afgevoerd wordt via het Kanaal Gent-Oostende kan sinds enkele jaren geregeld worden via een keersluis te Beernem, gebouwd om Brugge niet in de problemen te brengen bij hevige regenval.

- Goederenscheepvaart

Dit pand van het Kanaal Gent-Oostende maakt deel uit van de verbindingroute tussen de Leie en de Gentse Zeehaven. Dit pand kan schepen vervoeren behorende tot de CEMT-klasse Va (schepen tot 2.000 ton). In het kader van de verbinding van de Gentse Zeehaven met Noord-Frankrijk voorziet men uitbreiding tot CEMT-klasse Vb (schepen tot 4.500 ton). Daarvoor dienen de kruisingen met het Afleidingskanaal en de Ringvaart nog te worden aangepast. Goederenscheepvaart gebeurt vooral tijdens de weekdagen.

NEVENFUNCTIES

- Proceswater

Met het oog op het stimuleren van het gebruik van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen heeft het Kanaal Gent-Oostende de functie proceswater. Uitbreiding van deze functie mag andere functies niet in het gedrang brengen.

- Landschap en Cultuurhistorie

De relictzone “Kasteelparken Lovendegem” die paalt aan de noordelijke oever van het Kanaal Gent-Oostende is bepalend voor de toekenning van deze functie.

- Wandelen en fietsen:

Langs beide zijden van het Kanaal Gent-Oostende zijn verharde trekwegen aanwezig. De zuidelijke trekweg is een ideale wandel- en fietsroute. Dit pand van het Kanaal Gent-Oostende maakt ook deel uit van het toeristisch-recreatief hoofdrouthenetwerk in Oost-Vlaanderen (Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan) en vormt de verbinding met de fietspaden langs het Afleidingskanaal van de Leie en de Ringvaart om Gent.

- Gemotoriseerde watersport en recreatievaart

Het Kanaal Gent-Oostende is toegankelijk voor pleziervaart. Het is vooral het gedeelte tussen Bierstalbrug en Durmenbrug dat aantrekkelijk is en hier is snelvaart toegelaten op zaterdag, zonen wettelijke feestdagen en op werkdagen na 17 u.

- Vismigratie

Op de prioriteitenlijst inzake vismigratie op waterlopen is het Kanaal Gent-Oostende aangeduid als alternatieve hoofdmigratieweg (kunstmatige waterloop met rechtstreekse verbinding op zee). Binnen dit pand zijn geen knelpunten aanwezig.

- Natuurverbinding

Het Kanaal Gent-Oostende krijgt een natuurverbindingfunctie in de betekenis van corridor (longitudinale verbinding) omwille van het belang dat dit kanaal bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken. De grazige bermen langs het kanaal zijn plaatselijk zeer soortenrijk.

5.4.3.13 VL05_165 (KANAAL GENT-TERNEUZEN + GENTSE HAVENDOKKEN)

HOOFDFUNCTIES

- Proceswater

Het Kanaal Gent-Terneuzen ligt ongeveer over zijn ganse lengte binnen industriezone of buffergebied met uitzondering van een gedeelte in het centrum van Zelzate. Meer dan 90% van de watercaptaties op bevaarbare waterlopen gebeuren in het Kanaal Gent-Terneuzen. Een 20-tal bedrijven capteren officieel water uit het Kanaal en gebruiken het als proceswater. In 2000 bedroeg dit ca 90 mio m³.

De problematiek rond de zoutinvasie te wijten aan het schutten van de schepen te Terneuzen, stelt problemen inzake bruikbaarheid van het water voor de industrie (om dit tegen te gaan is er een overeenkomst tussen Vlaanderen en Nederland om continu minimum 13 m³/s water naar Terneuzen te leiden via het Kanaal Gent-Terneuzen). Dit debiet is er ook nodig om de schutverliezen te compenseren. Met het oog op het stimuleren van het gebruik van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen heeft het volledige Kanaal Gent-Terneuzen de functie proceswater.

- Bergen

De dokken krijgen als hoofdfunctie bergen. Op zichzelf hebben ze geen doorvoerfunctie van water, maar ze staan in open verbinding met het Kanaal Gent-Terneuzen. Op momenten van grote toevoer vanuit de Bovenschelde en Leie verhoogt het debiet op het Kanaal spectaculair. De

dokken doen dienst als extra berging voor water in afwachting van de evacuatie via het sluisencomplex te Terneuzen.

- Piekafvoer en stormvloed

Het Kanaal Gent-Terneuzen heeft een belangrijke functie in het kader van de afvoer van water vanuit de Bovenschelde en de Leie. Bij piekdebieten wordt dit water dat toekomt in de Ringvaart vnl. verdeeld over de Zeeschelde en het Kanaal Gent-Terneuzen. Afhankelijk van het tij op de Zeeschelde dient meer water via het Kanaal te worden afgevoerd. Indien het water te Terneuzen niet voldoende vlug kan worden afgevoerd, kan het waterpeil stijgen met problemen van wateroverlast op de Moervaart en Zuidlede en Kanaal van Stekene. Voor de toekomst zal een vlotte afvoer van het water van het Kanaal een blijvende prioriteit vormen.

- Goederenscheepvaart

Het Kanaal Gent-Terneuzen vormt de Centrale as van de Gentse Zeehaven. Via Terneuzen en de Westerschelde is ze vlot bereikbaar voor zeeschepen en via de Ringvaart met de binnenvaart. Het Kanaal behoort tot de CEMT-klasse VI (schepen van meer dan 2000 ton). De nauwe link van de Kanaalzone met het water voor aan- en afvoer van goederen wordt ook weerspiegeld in de aanwezigheid van kaaimuren (maar liefst 26,8 km op een totaal van 62,3 km oever langs de waterweg. Met de bouw van het Kluisendok wordt in de nabije toekomst nog eens 0,9 km kaaimuren toegevoegd, geschikt voor het lossen van containerschepen. Voor de toekomst voorziet men een verbetering van de toegankelijkheid via Terneuzen voor grotere zeeschepen en momenteel wordt ook de sluis te Evergem op de Ringvaart ontubbeld voor een vlottere verbinding met de binnenvaartwegen. In 2003 bedroeg de maritieme goederenoverslag 23,5 mio ton en het binnenvaartvervoer 14,9 mio ton (na de Antwerpse Zeehaven is dit de grootste hoeveelheid in België).

NEVENFUNCTIES

- Koelwater

Voor de energiesector gebruikt veel koelwater en op de tweede plaats zijn een divers aantal industrietakken belangrijke verbruikers. De Electriciteitscentrale Rodenhuis van Electrabel gelegen langs het Kanaal Gent-Terneuzen neemt alleen reeds ca 250 mio m³ oppervlaktewater als koelwater op, wat ca 2/3 van de geregistreerde gecapteerde hoeveelheid oppervlaktewater is binnen het bekken. De zoutintrusie vanuit de Westerschelde vormt ook voor het gebruik als koelwater een probleem.

- Passagiersvaart en veerdiensten

Tussen Zelzate en Gent-Meulestede is het kanaal enkel te kruisen via twee veerdiensten voor alle verkeer (één te Langerbrugge en één te Terdonk). Vooral deze van Langerbrugge wordt nog veelvuldig gebruikt. In afwachting van een bijkomende vlugge verbinding (brug of tunnel) dienen deze veerdiensten hun functie te behouden.

- Woonfunctie

Een klein gedeelte van het Kanaal Gent-Terneuzen (tussen Tolhuisbrug en spoorwegbrug) wordt in het aanmeerplan Gent (Waterwegen en Zeekanaal en Stad Gent) aangeduid als aanmeerzone voor alle typen van vaartuigen. Ook woonboten kunnen hier aanmeren.

- Wandelen en fietsen

Het gedeelte van het Kanaal Gent-Terneuzen tussen Ringvaart en Moervaart krijgt de functie "Wandelen en fietsen". Dit gedeelte vormt onderdeel van het toeristisch-recreatief netwerk volgens het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan. Het verbindt de Moervaart met het Kanaal Gent-Oostende en het Afleidingskanaal.

Wandelen en fietsen gebeurt vooral tijdens het weekend, verlofdagen en vakantieperiodes.

- Hengelen

Sinds enkele jaren wordt regelmatig gehengeld op het kanaal Gent-Terneuzen ter hoogte van de Wiedauwkaai. Het hengelen gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en/of het weekend.

- Gemotoriseerde watersport en recreatievaart

Het Kanaal Gent-Terneuzen zelf krijgt volledig de nevenfunctie “Gemotoriseerde watersport en recreatievaart”. Er zijn geen geschikte afstapplaatsen, maar wel is het kanaal belangrijk om vanuit Nederland het toeristisch centrum van Gent (o.a. tijdens Gentse feesten gebeurt dit in grote massa) en de Moervaart te bereiken. Tussen de monding van de Moervaart en de monding van de oude kanaalarm te Langerbrugge is er een snelvaartzone.

- Vismigratie

Het Kanaal Gent-Terneuzen is aangeduid als alternatieve hoofdmigratieweg en krijgt dus ook de functie vismigratie over de volledige lengte.

- Natuurverbinding

De functie natuurverbinding duidt hier enkel op de corridorfunctie die het kanaal vervult. Vooral voor watervogels (eenden, steltlopers) vormt het Kanaal een migratieweg tussen de Westerschelde en de recent opgespoten terreinen langs het Kanaal die ideale biotopen vormen voor vele van deze vogelsoorten.

5.4.3.14 VL05_172 (LEOPOLDKANAAL)

HOOFDFUNCTIES

- Piekafvoer en Stormvloed

Bij piekdebieten moet het Leopoldkanaal het overtollige water snel en efficiënt kunnen afvoeren naar het Isabellagemaal te Boekhoute, zodat de dijken niet overtoppen. Er dient naar gestreefd te worden dat het waterpeil niet spectaculair stijgt zodat de naastgelegen poldergebieden hun water gravitair kunnen blijven afvoeren naar het Leopoldkanaal (dit deel van het Leopoldkanaal ontvangt ca 17.000 ha poldergebied). In het verleden bleek het hoge waterpeil in het Nederlandse Isabellakanaal, welk het water van het Leopoldkanaal dient te ontvangen, een belemmering voor een snelle afvoer. Er wordt echter gewerkt aan een oplossing door het bouwen van een pompemaal.

- Vismigratie

Het Leopoldkanaal werd in Vlaanderen aangeduid als prioritaire waterloop vismigratie, meer bepaald als glasaalmigratieweg, in het kader van de implementatie van de Beneluxbeschikking inzake vismigratie in het Vlaamse beleid. De krekens in de onmiddellijke nabijheid van het kanaal worden immers aanzien als ideale opgroeiplaatsen voor paling, die echter vanuit zee deze krekens dienen te bereiken. Een aantal cruciale vismigratieknelpunten dienen hiervoor nog opgelost te worden.

- Natuurverbinding

De (hoofd)functie natuurverbinding duidt op de verbinding tussen het Leopoldkanaal en de poldergebieden/krekens.

Natuurverbinding (waterloop – omringende krekens): ter hoogte van de Boerekreek – Oostpolderkreek (Sint-Jan-in-Eremo) paalt het vogelrichtlijngebied “Krekengebied” aan het Leopoldkanaal. Hier dient er uitwisseling mogelijk te zijn tussen het kanaal en het ecologisch waardevolle aanpalende gebied. Dit geldt ook voor het gedeelte van het Leopoldkanaal tussen Stenenschuurbrug en Notelaerbrug te Assenede-Boekhoute waar een aantal natte depressies aangeduid zijn als VEN-gebied.

- Structuurkwaliteit

De studie “Verkennde Ecologische gebiedsvisie van het Leopoldkanaal en omgeving” (2004) stelt dat de grazige bermen van het Leopoldkanaal een belangrijke ecologische waarde hebben en grote delen van de oever natuurlijk zijn en er zich een waardevolle oevervegetatie heeft ontwikkeld, meestal bestaande uit 1-3 m brede rietkragen. Er wordt voorgesteld om deze ecologische waarde door een aangepast beheer te behouden of verder te ontwikkelen. De structuurkwaliteit is van belang voor de habitat- en corridorfunctie van de waterloop.

NEVENFUNCTIES

- Landschap en Cultuurhistorie

Het volledige Leopoldkanaal krijgt de functie landschap en cultuurhistorie. Dit staat in verband met de aanduiding van het volledige aanpalende gebied aan de noordzijde en het grootste deel aan de zuidzijde van het Leopoldkanaal als relictzone (Krekengebied Sint-Jan-in-Eremo – Watervliet - Assenede) en kleinere delen als ankerplaats (enerzijds Krekengebied Sint-Margriete – Sint-Jan-in-Eremo langs westelijke zijde en anderzijds Noorddijk – Langedijk ter hoogte van de Stenenschuurbrug).

- Wandelen en fietsen

De dijken langs het Leopoldkanaal zijn ideale wandelroutes. Ze zijn onverhard. Er is vanuit de toeristische sector ook vraag tot verharding van de trekwegen om er kwalitatief hoogstaande fietspaden van te maken. Dit zou echter botsen met de ecologische functie. De recreatieve functie dient hier te worden beperkt tot minder intensief gebruik als wandelroute en fietsroute.

Wandelen en/of fietsen gebeurt vooral tijdens het weekend, verlofdagen en vakantieperiodes. Deze functie kan soms problemen ondervinden in combinatie met de aanwezigheid van andere recreatiefuncties zoals hengelen en in drukke periodes kan de functie bemoeilijkt worden doordat er (te) veel wandelaars en/of fietsers van het jaagpad gebruik maken.

- Hengelen

Het Leopoldkanaal wordt aanzien als een geschikt openbaar viswater. Doordat de trekwegen niet toegankelijk zijn voor autoverkeer, is het hengelen momenteel beperkt tot de plaatsen in de onmiddellijke nabijheid van de aanwezige bruggen. Een saneringsplan voor vissers wordt best opgemaakt waarbij rekening wordt gehouden met de ecologische en landschappelijke functie van het gebied.

- Niet-gemotoriseerde watersport

Momenteel gebeurt geen georganiseerde watersport op het Leopoldkanaal. Vanuit de sector recreatie is echter vraag om op het Leopoldkanaal kajak- en kanovaart toe te laten. Gezien de ecologische en landschappelijke waarden zal dit slechts op een minder intensieve manier kunnen worden toegelaten. Kajak en kanovaart gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en/of het weekend.

- Natuurverbinding

De (neven)functie natuurverbinding duidt op de corridorfunctie die het Leopoldkanaal vervult.

Natuurverbinding (corridor): omwille van het belang van de verbindingfunctie zowel wat de natte sectie betreft als de oeverzone (brede rietkragen) tussen enerzijds het westelijk gedeelte van het Leopoldkanaal en het natuurgebied rond het Isabellakanaal – de Braakman te Nederland, krijgt het Leopoldkanaal over zijn ganse lengte de nevenfunctie Natuurverbinding (corridor) toebedeeld.

5.4.3.15 VL05_175 (MOERVAART)

HOOFDFUNCTIES

- Piekafvoer en stormvloed

De Moervaart staat in voor de hoofdafvoer van de omliggende laaggelegen gebieden. Het water van deze gebieden wordt bijna volledig opgepompt (13 pompgemalen). Tijdens regenrijke periodes moet het water efficiënt kunnen worden afgevoerd naar het Kanaal Gent-Terneuzen. Gezien het geringe verhang dient de doorvoercapaciteit zeker voldoende te zijn. Stijgende waterhoogte kan een invloed hebben op de pompcapaciteit van de gemalen op de zijbeken wat overstromingen kan teweegbrengen. De Moervaart ontvangt daarnaast op de grens van Eksaarde – Stekene – Moerbeke het water van het Kanaal van Stekene (ca 7.000 ha stroomgebied) en te Mendonk dit van de Zuidlede.

- Goederenscheepvaart

Het gedeelte van de Moervaart tussen de monding in het Kanaal Gent-Terneuzen en de Spanjeveerbrug te Mendonk krijgt de hoofdfunctie Goederenscheepvaart. De Moervaart is hier ook bevaarbaar voor schepen tot 2000 ton. Het omliggend gebied is industriezone met watergebonden karakter. In de zone aanleunend bij het Kanaal Gent-Terneuzen (mondig tot 1,7 km ten westen van de Kennedylaan) maken de meeste bedrijven reeds gebruik van de waterweg voor het vervoeren van goederen. Het stroomafwaartse deel tot aan de Spanjeveerbrug werd bij K.B. dd. 9 december 2003 opgenomen bij het Gentse havengebied, maar is momenteel nog landbouwgebied. Door de opname van dit gedeelte van de Moervaart bij de Gentse Zeehaven, een gebied met internationale uitstraling en vlot bereikbaar voor vrij grote zeeschepen, is de hoofdfunctie Goederenscheepvaart hier aangewezen.

- Gemotoriseerde watersport en recreatievaart

De volledige Moervaart is een belangrijke waterloop voor pleziervaart. Er zijn vijf watersportclubs actief, verspreid over de volledige Moervaart. De aantrekkelijkheid ligt vnl in de landschappelijk fraaie en rustige vaarweg zonder beroepsvaart (behalve aan monding). In het provinciaal Ruimtelijk Structuurplan wordt de Moervaart aangeduid als toeristisch-recreatieve hoofdroute met in de buurt een dagrecreatief knooppunt, het provinciaal domein Puyenbroeck met ontwikkelingsoptie tot de aanleg van een jachthaven met aanloopkanaal. De provincie Oost-Vlaanderen is ook bezig om voor de volledige Moervaart een visie te ontwikkelen inzake recreatie via de opmaak van een provinciaal RUP (Ruimtelijk Project Moervaart).

Recreatievaart gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en/of het weekend tijdens de periode van 1 mei tot de laatste zondag van september.

- Structuurkwaliteit

Belangrijke delen van de Moervaart krijgen de functie structuurkwaliteit toebedeeld. Dit staat in relatie tot de aanwezigheid van de internationaal beschermde gebieden in de aanliggende valleigebieden (speciale beschermingszone (habitatrictlijngebied) ter hoogte van monding Kanaal van Stekene (o.a. de Heirnisse) en ter hoogte van Daknam (Daknamse Meersen) en Lokeren (Molsbroek); het Molsbroek is tevens aangeduid als vogelrichtlijngebied). Bijkomend is het valleigebied langs de Moervaart tussen het Kanaal van Stekene (Heirnisse) en de Daknamse Meersen als VEN-gebied aangeduid en zijn er een aantal aanliggende erkende natuureservaten ter hoogte van Wachtebeke (Reepkes) en Lokeren (Buylaers). De structuurkwaliteit is van belang voor de habitat en corridor-functie van de waterloop. Bovendien vervult de functie structuurkwaliteit van de Moervaart in het bijzonder een belangrijke rol bij het opvangen (o.a. als buffer) van effecten (o.a. aanduiding van oevers ten gevolge van golfinslag) van de recreatievaart.

NEVENFUNCTIES

- Bergen

De Moervaart is ingedijkt en door de open verbinding met het kanaal Gent-Terneuzen wordt het waterpeil op een constant hoog peil gehouden. De directe relatie met de vallei is hierdoor verloren gegaan. Potentieel zou de vallei op bepaalde delen nog onder water kunnen komen zonder schade aan gebouwen te veroorzaken (dus wel eerder via overlopen zijlopen dan van de Moervaart, maar dit gebeurt niet. O.a. tussen Lokeren en Moerbeke is de volledige vallei als potentieel waterbergingsgebied aangeduid. Dit zijn gebieden die fysisch geschikt zijn om water te bergen, maar waar deze functie momenteel niet wordt benut. In de toekomst zou kunnen overwogen worden ze deze functie wel te laten vervullen indien daar noodzaak toe bestaat.

- Passagiersvaart en veerdiensten

Potenties worden gezien in georganiseerde passagiersvaart tussen het provinciaal domein Puyenbroeck (een dagrecreatief knooppunt van provinciaal belang) en het centrum van Lokeren (culturele attractiepool volgens het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen);

- Landschap en Cultuurhistorie

De aanwezigheid van relictzones en ankerplaatsen bepaalt deze functie. Ongeveer de volledige zone tussen Moervaart en Zuidlede is aangeduid als relictzone (Moervaartdepressie) evenals de Durmevallei tussen Zwaanaarde en de baan Gent-Antwerpen te Daknam, de Buylaers en het

Molsbroek te Lokeren; binnen deze relictten bevinden zich de ankerplaatsen “Oostdonk”, “Wolfstdonk, Turfmeersen, Etbos en Zuidlede”, “Daknamse Meersen” en “Molsbroek”).

– Wandelen en fietsen

De volledige Moervaart behoort binnen het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan tot het toeristisch-recreatief netwerk. Dit zijn routes voor langeafstandsbewegingen met voldoende toeristisch-recreatieve aantrekkingselementen (landschappelijk, cultuurhistorisch, lijnelementen). De Moervaart vormt een onderdeel van de verbinding tussen Gent en Lokeren. Men voorziet in de toekomst verdere verbeteringen van de fietspaden.

Wandelen en fietsen gebeurt vooral tijdens het weekend, verlofdagen en vakantieperiodes. Deze functie kan soms problemen ondervinden in combinatie met de aanwezigheid van andere recreatiefuncties, zoals hengelen of recreatiescheepvaart en in drukke periodes kan de functie bemoeilijkt worden doordat er (te) veel wandelaars en/of fietsers van het jaagpad gebruik maken.

– Hengelen

De provinciale Visserijcommissie Oost-Vlaanderen beschouwt de Moervaart als een goed viswater. De plaatselijke toestand legt wel beperkingen op aan de mogelijkheden (nu vooral ter hoogte van Mendonk en op de rechteroever ter hoogte van de Electriciteitscentrale Rodenhuize (aan monding) en te Lokeren). Te Lokeren worden ook wedstrijden gehouden.

Hengelen gebeurt vooral tijdens de weekends en de vakantieperiodes in het zomerhalfjaar.

– Niet-gemotoriseerde watersport

Er is een kajakverhuurplaats op de Moervaart ter hoogte van het provinciaal domein Puyenbroeck. Er werd een kajakronvaartcircuit ontwikkeld via de Moervaart en Zuidlede.

– Vismigratie

De Moervaart is geen hoofdvismigratieweg, maar staat wel in direct contact met de hoofdmigratieweg het Kanaal Gent-Terneuzen. Gezien het belang voor de hengelaars en verbinding met de Zuidlede en het Kanaal van Stekene is een goede vismigratie hier belangrijk.

– Natuurverbinding

Deze functie duidt enerzijds op de verbinding tussen de Moervaart en haar vallei en op de corridorfunctie die de Moervaart zelf vervult:

- Natuurverbinding (waterloop-vallei): deze functie is belangrijk op de plaats waar waardevolle natte habitats in de vallei langs de waterloop liggen. Dit komt overeen met de plaatsen waar de functie structuurkwaliteit geldt.
- Natuurverbinding (corridor): omwille van het belang van de verbindingfunctie die de rivier bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken heeft de waterloop over haar volledige loop de functie natuurverbinding in de betekenis van corridorfunctie.

5.4.3.16 VL05_177 (NIEUWE KALE)

HOOFDFUNCTIES

– Koelwater

De Nieuwe Kale doet dienst als aanvoerkanaal voor water naar de papierfabriek van Langerbrugge aan het Kanaal Gent-Terneuzen. Daartoe wordt water uit het kanaal Gent-Oostende opgenomen (geregeld via een doorlaatconstructie). Er wordt jaarlijks ca 6 mio m³ water gecapteerd. Dit vormt het hoofddebiet in droge omstandigheden van de waterloop en levering koelwater vormt dan ook één van de hoofdfuncties.

- Piekafvoer en Stormvloed

De Nieuwe Kale dient bij hevige regenval in te staan voor de afwatering van het omringend gebied. In deze periode vormt dit de hoofdfunctie.

NEVENFUNCTIES

- Proceswater

Ter hoogte van het industrieterrein Durmakker en ter hoogte van de monding in het Kanaal Gent-Terneuzen paalt de Nieuwe Kale aan Industriegebied. Met het oog op het stimuleren van het gebruik van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen heeft de Nieuwe Kale hier de functie proceswater.

- Bergen

De Nieuwe Kale ligt plaatselijk in potentieel waterbergingsgebied. Dit zijn gebieden die momenteel niet overstromen, maar wel fysisch geschikt zijn om deze functie uit te oefenen. In de toekomst zou kunnen overwogen worden ze deze functie wel te laten vervullen indien daar de noodzaak toe bestaat.

- Landschap en Cultuurhistorie

De Nieuwe Kale ligt gedeeltelijk binnen de relictzone “Vallei van de Kale – Evergem”. Deze aanduiding bepaalt de toekenning van de functies “Landschap” en “Cultuurhistorie”.

- Vismigratie

De Nieuwe Kale staat in open verbinding met het Kanaal Gent-Terneuzen. Deze laatste is opgenomen in de prioriteitenlijst inzake vrije vismigratie in Vlaanderen. Om de verdere verspreiding naar kleinere waterlopen te garanderen, en gezien de Nieuwe Kale o.a. door aanwezigheid van een overvloedige waterplantenvegetatie, ook potenties heeft als paaiplaats voor vissen, krijgt de Nieuwe Kale de functie Vismigratie.

- Natuurverbinding

Omwille van het belang van de verbindingfunctie die de waterloop bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken, heeft de Nieuwe Kale over haar volledige lengte de functie Natuurverbinding in de betekenis van corridorfunctie.

- Structuurkwaliteit

Ter hoogte van het industrieterrein Durmakker is het de bedoeling de Nieuwe Kale en het noordelijk gelegen weidegebied te ontwikkelen tot een randstedelijk groengebied (zie gewestelijk RUP “Afbakening grootstedelijk gebied Gent”). Daarbij wil men langs de Nieuwe Kale een natuurgebied in nauwe relatie met de waterloop ontwikkelen. Dit bepaalt op deze plaats de functie Structuurkwaliteit.

5.4.3.17 VL05_178 (NOORDELIJKE RINGVAART)

HOOFDFUNCTIES

- Proceswater en Koelwater

Het grootste deel van de Noordelijke Ringvaart paalt aan industriegebied. Segment C bezit zelfs een dok in de industriezone Durmakker te Evergem. Een aantal bedrijven maken reeds gebruik van oppervlaktewater uit de Ringvaart in hun productieproces. Met het oog op het stimuleren van het gebruik van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen heeft de Noordelijke Ringvaart de functies proceswater en koelwater.

- Piekafvoer en Stormvloed

De Ringvaart om Gent is in de jaren '60 aangelegd om het water van Leie en Bovenschelde tijdens piekdebieten te kunnen afvoeren naar de Zeeschelde, het Kanaal Gent-Terneuzen en het

Kanaal Gent-Oostende zodat de binnenstad van overstromingen gevrijwaard blijft. Daartoe wordt de binnenstad door het sluiten van een aantal keersluizen afgesloten van de Ringvaart. Deze functie primeert in tijden van piekdebieten op de andere functies, gezien de veiligheid op deze momenten dient gewaarborgd te worden.

- Goederenscheepvaart

De Noordelijke Ringvaart doet dienst als transit waterweg voor de verbinding van de Gentse Zeehaven met Bovenschelde, Leie en Kanaal Gent-Oostende. De waterweg behoort tot de CEMT-klasse V (toegankelijk voor schepen tot 2.000 ton). In het kader van de verbinding van de Gentse Zeehaven met Noord-Frankrijk via de Leie voorziet men een verhoging van de CEMT-klasse tot Va (schepen tot 4.000 ton). Er zijn op de industriezone van Durmakker reeds een aantal bedrijven die gebruik maken van de waterweg voor het laden en lossen van goederen. De goederenscheepvaart gebeurt vooral tijdens weekdagen.

NEVENFUNCTIES

- Wandelen en fietsen

Dit deel van de Ringvaart maakt deel uit van het Toeristisch-recreatief hoofdrouthenetwerk voor fietsers volgens het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Oost-Vlaanderen. Door de drukte van de naastgelegen R4 is dit niet het meest genietbare fietspad, maar het vormt een deel van de lange-afstandsverbinding tussen aangename fietswegen zoals de Moervaart en het Kanaal Gent-Oostende, Leie, Bovenschelde. Wandelen en/of fietsen gebeurt vooral tijdens het weekend, verlofdagen en vakantieperioden.

- Gemotoriseerde watersport en recreatievaart

Door de drukte beroepsvaart en de drukke naastliggende autoweg, vormt de noordelijke Ringvaart niet de meest attractieve recreatieroute. Het maakt echter onderdeel uit van de verbindingssas tussen twee toeristisch interessantere gebieden, enerzijds het Kanaal Gent-Terneuzen en vooral de Moervaart en anderzijds het centrum van Gent.

Recreatievaart gebeurt vooral tijdens de zomervakantie en/of het weekend.

- Vismigratie

De volledige Ringvaart is aangeduid als alternatieve hoofdmigratieweg op de prioriteitenlijst inzake vrije vismigratie in Vlaanderen. Voor de verbinding met de zee te vrijwaren wordt nog getwijfeld tussen de oplossing van de vismigratiebarrière gevormd door de Sluis van Evergem op de Noordelijke Ringvaart (verbinding met Kanaal Gent-Terneuzen) of de barrière gevormd door de sluis van Merelbeke (verbinding met de Zeeschelde). Onderzoek wees uit dat er vanuit beide richtingen optrek is naar de Ringvaart. Via de Ringvaart zou Bovenschelde en Leie kunnen bereikt worden.

5.4.3.18 VL05_179 (WESTELIJKE RINGVAART)

HOOFDFUNCTIES

- Piekafvoer en Stormvloed

De Ringvaart om Gent is in de jaren '60 gebouwd om het water van Leie en Bovenschelde tijdens piekdebieten te kunnen afvoeren naar de Zeeschelde, Kanaal Gent-Terneuzen en Kanaal Gent-Oostende zodat de binnenstad van overstromingen gevrijwaard blijft. Daartoe wordt de binnenstad door het sluiten van een aantal keersluizen afgesloten van de Ringvaart. Deze functie primeert in tijden van piekdebieten op de andere functies, gezien de veiligheid op deze momenten dient gewaarborgd te worden.

- Goederenscheepvaart

De Westelijke Ringvaart doet dienst als transit waterweg voor de verbinding van de Gentse Zeehaven en de Antwerpse Zeehaven met Bovenschelde en Leie. Er zijn hier geen laad- en

loskaaien. De waterweg behoort tot de CEMT-klasse Va (toegankelijk voor schepen tot 2.000 ton). In het kader van de verbinding van de Gentse Zeehaven met Noord-Frankrijk via de Leie voorziet men een verhoging van de CEMT-klasse tot Vb (schepen tot 4.500 ton). De goederenscheepvaart gebeurt vooral tijdens weekdagen.

NEVENFUNCTIES

– Proceswater en Koelwater

De Westelijke Ringvaart ligt voor een gedeelte langs industriezone (noordelijke oever). Met het oog op het stimuleren van het gebruik van alternatieven voor hoogwaardige waterbronnen geven we deze gedeelten de functie proceswater en de functie koelwater. Momenteel wordt hier (waarschijnlijk) geen gebruik van gemaakt.

– Passagiersvaart en veerdiensten

In het centrum van Gent zijn een aantal rederijen gevestigd die passagiersvaart organiseren. De meeste boten gaan naar de Leie, Bovenschelde en Kanaal Gent-Oostende waarbij de Ringvaart telkens gekruist wordt. Sporadisch wordt ook de Ringvaart zelf genomen.

Passagiersvaart heeft meestal plaats tijdens het weekend en de zomermaanden.

– Wandelen en fietsen

Over de ganse lengte van de Westelijke Ringvaart zijn fietspaden aanwezig naast de drukbereden naastliggende Ringwegen. Door de drukte van de R4 zijn dit niet de meest genietbare paden, maar ze worden wel frequent gebruikt om de meer aantrekkelijke fietspaden langs Leie, Schelde, Kanaal Gent-Oostende te bereiken.

Toeristische fietstochten gebeuren vooral tijdens het weekend, verlofdagen en vakantieperiodes.

– Gemotoriseerde watersport en recreatievaart

Tussen de kruising van de Ringvaart met de Bovenschelde en de kruising van de Ringvaart met de Leie is een snelvaartzone aanwezig. Deze is zeer geschikt voor waterski.

Snelvaart is toegelaten op zaterdag, zondag en wettelijke feestdagen en op werkdagen na 17 u.

– Vismigratie

De volledige Ringvaart is aangeduid als alternatieve hoofdmigratieweg op de prioriteitenlijst inzake vrije vismigratie in Vlaanderen. Voor de verbinding met de zee te herstellen wordt nog getwijfeld tussen het oplossen van de vismigratiebarrière gevormd door de Sluis van Evergem op de Noordelijke Ringvaart (verbinding met het Kanaal Gent-Terneuzen) en de barrière gevormd door de sluis van Merelbeke (verbinding met de Zeeschelde). Onderzoek wees uit dat er vanuit beide richtingen optrek is naar de Ringvaart. Via de Ringvaart zou de Bovenschelde en de Leie kunnen bereikt worden.

5.4.3.19 VL05_182 (ZUIDLEDE)

HOOFDFUNCTIES

– Bergen

Tijdens perioden van hevige neerslag kan de vallei van de Zuidlede op een aantal plaatsen onder water komen. Het peil van de Zuidlede stijgt op dergelijke momenten zodanig (o.a. als gevolg van een stijging van het peil van het Kanaal Gent-Terneuzen welk ook het peil van Moervaart en Zuidlede bepaalt door de open verbinding) en de zijlopen krijgen op die momenten zoveel water aangevoerd dat het water onvoldoende kan worden overgepompt met als gevolg dat de zijlopen ter hoogte van de vallei van de Zuidlede overlopen. De plaatsen waar dit gebeurt zonder schade aan gebouwen te veroorzaken werden aangeduid als actueel bergingsgebied (cf. Ruimtelijke Analyse). Hier krijgt de waterloop de hoofdfunctie bergen, alhoewel het niet de bedoeling is om de Zuidlede zelf te laten overstromen. Op een aantal andere plaatsen paalt de waterloop aan

potentieel waterbergingsgebied. Recent werden hier geen overstromingen waargenomen, maar bodemkenmerken tonen aan dat dit vroeger wel het geval was en ook fysisch is er de geschiktheid. Het betreft onbebouwde gebieden en hier wordt dan ook de waterbergingsfunctie als nevenfunctie gezien om de mogelijkheid tot bergen voor de toekomst veilig te stellen.

- Piekafvoer en stormvloed

Bij hevige neerslag moet de Zuidlede als centrale hoofdloop voor een gebied van ca 6.000 ha het water op een voldoende efficiënte manier kunnen afvoeren. Tijdens dergelijke perioden vormt piekafvoer, samen met de functie bergen, de absolute hoofdprioriteit van de waterloop.

- Natuurverbinding

De functie natuurverbinding duidt enerzijds op de verbinding tussen de waterloop en haar vallei en anderzijds op de corridorfunctie die de waterloop vervult:

- Natuurverbinding (waterloop – vallei): de ligging van de Zuidlede binnen de speciale beschermingszone (habitatrichtlijngebied) “Bossen en heiden van zandig-Vlaanderen: oostelijk deel” bepaalt de hoofdfunctie natuurverbinding. Het betreft grotendeels alluviale bostypes waarbij de grondwaterstand voor een groot deel bepalend is voor de voorkomende ecologische waarden.
- Natuurverbinding (corridor): omwille van het belang van de verbindingsfunctie die de waterloop bekleedt in het ecologisch netwerk binnen het bekken heeft de Zuidlede over haar volledige lengte de functie natuurverbinding in de betekenis van corridorfunctie (nevenfunctie).

NEVENFUNCTIES

- Landschap en Cultuurhistorie

De volledige Zuidlede tussen monding en dam te Eksaarde ligt binnen de relictzone “Moervaartdepressie” en een gedeelte daarvan behoort ook tot een ankerplaats (“Oostdonk” en “Wulfsdonk, Turfmeersen, Etbos en Zuidlede”). Deze aanduidingen bepalen de functies Landschap en Cultuurhistorie.

- Wandelen en fietsen:

Behalve in het centrum van Eksaarde is er langs de Zuidlede grotendeels een aardeweg aanwezig. Deze wordt vooral gebruikt door wandelaars (binnen het provinciaal domein ook om te fietsen). Wandelen en fietsen gebeurt vooral in de zomervakanties en gedurende het weekend.

- Hengelen

De Zuidlede is opgenomen als hengelwater op de provinciale hengelkaart van de provinciale Visserijcommissie Oost-Vlaanderen. Hengelen gebeurt echter vooral ter hoogte van de kruising met wegen (juist stroomop- en stroomafwaarts het provinciaal domein Puyenbroeck). Ter hoogte van het oostelijk gedeelte van de waterloop loopt gedeeltelijk een weg langs de Zuidlede en hier wordt ook regelmatig gehengeld. Hengelen heeft vooral plaats in weekends en tijdens de zomervakantie.

- Niet-gemotoriseerde watersport

Sinds 2006 is de volledige Zuidlede opgenomen in een kajakcircuit. Er is een verhuurcenter voor kajaks ter hoogte van het Provinciaal Domein Puyenbroeck op de Moervaart. Vanaf deze vertrekplaats gaat de route stroomafwaarts en ter hoogte van de monding van de Zuidlede wordt de Zuidlede opgevaren. De mogelijkheid bestaat om de volledige Zuidlede per kajak te bevaren (dam te Eksaarde en dam te Daknam vormen een hindernis waar de kajak uit het water dient te worden gelicht) tot aan de oorsprong en dan terug op de Moervaart in stroomafwaartse zin tot aan het Provinciaal Domein. Ter hoogte van de Etbos worden beperkingen opgelegd op de doorvaartperiode (niet tijdens broedseizoen vogels).

- Vismigratie

Alhoewel de Zuidlede niet opgenomen is op de lijst van prioritaire waterlopen inzake vrije vismigratie vormt de waterloop wel de centrale as van een omvangrijk gebied. Daarbij is hij door

vissen bereikbaar vanuit een prioritaire waterloop (Kanaal Gent-Terneuzen) zodat het logisch is dat verdere verspreiding in het stroomgebied langs hier gebeurt. Verder ook gelet op het feit dat het hengelbeleid meer en meer gericht is op natuurlijke recrutering dan op bepoting van vissen, krijgt de waterloop dan ook de nevenfunctie vismigratie.

5.4.3.20 KVS (KANAAL VAN STEKENE)

HOOFDFUNCTIES

– Bergen

Langs het grootste deel van het Kanaal van Stekene overstroomt de vallei in perioden van overvloedige regenval. Deze zones zijn vnl. aangeduid als actueel waterbergingsgebied (cf. Ruimtelijke Analyse bekken Gentse Kanalen), wat wil zeggen dat deze overstromingen geen schade toebrengen aan bebouwing, wegen, Deze functie blijft dan ook bij voorkeur behouden. Er wordt wel de kanttekening gemaakt dat men er niet voor pleit om het ingedijkte Kanaal zelf te laten overstromen, maar eerder de zijbeken, waarvan het grootste aandeel via pompen in het Kanaal van Stekene wordt gebracht.

Bij piekdebieten heeft deze functie absolute prioriteit.

Het stroomafwaartse deel van het kanaal ligt niet langs actueel bergingsgebied, wel langs potentieel bergingsgebied. Om deze potenties te behouden werd hier de functie bergen als nevenfunctie aangegeven.

– Piekafvoer en stormvloed:

Bij piekdebieten moet het Kanaal van Stekene het water op een vlotte wijze kunnen afvoeren naar de Moervaart. Het Kanaal van Stekene ontvangt het water van een gebied van meer dan 6000 ha. De dimensies moeten zodanig zijn dat dit op een efficiënte manier gebeurt.

NEVENFUNCTIES

– Landschap en Cultuurhistorie:

De aanwezigheid van relictzones en ankerzones bepaalt de functie "Landschap en Cultuurhistorie". Bijna het volledig Kanaal van Stekene ligt binnen de relictzone "Moervaartdepressie". Delen daarvan palen langs de zuidzijde aan de ankerzone "Heirnisse, Vette-Meersbos, Fondatie en Kruiskapel".

– Wandelen en fietsen:

Over de ganse lengte van het Kanaal van Stekene (met uitzondering van het meest stroomopwaartse segment) heeft men sinds een aantal jaren een verhard fietspad aangelegd of wordt op korte termijn één gepland op de rechteroever. Dit kadert in de aanleg van fietsroutes door de gemeente Stekene. Het fietspad zal worden doorgetrokken langs de Moervaart zodat het centrum van Stekene en Klein-Sinaai met elkaar worden verbonden.

– Vismigratie:

Het Kanaal van Stekene staat in open verbinding met de Moervaart, die op zijn beurt verbonden is met het Kanaal Gent-Terneuzen. Het Kanaal van Stekene is niet opgenomen in de lijst van prioritaire waterlopen inzake vismigratie in Vlaanderen. Het vormt wel één van de hoofdaders van het westelijk deel van het bekken van de Gentse Kanalen langs waar de verspreiding van vispopulaties kan gebeuren. Probleem blijft de verbinding met de zijlopen waarvan het water voor een belangrijk gedeelte dient te worden opgepompt naar het Kanaal.

– Natuurverbinding:

De functie Natuurverbinding duidt hier vooral op de verbinding tussen het Kanaal van Stekene en haar vallei. Delen van het Kanaal van Stekene palen langs de zuidelijke oever aan VEN-gebied. Dit gebied behoort ook grotendeels tot de speciale beschermingszone (habitatrichtlijngebied) "Bossen en heide van zandig Vlaanderen, Oostelijk deel". De relatie tussen de waterloop en het

aanpalend valleigebied is bepalend voor de waterafhankelijke habitats en soorten van deze (internationaal) beschermde zones natuur.

5.4.4 VLAKVORMIGE OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN

5.4.4.1 VL05_199 (KLUIZEN/SPAARBEEKENS I + II)

HOOFDFUNCTIE

- Watervoorziening voor menselijke consumptie

De spaarbekkens zijn kunstmatig aangelegde plassen met de bedoeling water vanuit het stroomgebied van de Avrijevaart (uitgebreid met een aantal deelstroomgebieden die bij vulling van de bekkens bijkomend worden aangesloten) te verzamelen en er drinkwater uit te produceren in het aanpalend drinkwaterproductiecentrum. Er wordt normaal enkel ingenomen gedurende voorjaar en winter.

NEVENFUNCTIE

- Hengelen

Op het spaarbekken II (meest noordelijk gelegen) wordt gehengeld. Er is een hengelclub actief. Hier kan men vliegvisserij beoefenen op uitgezette regenboogforel.